

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kladjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Sovražnosti na Finskem ustavljene

Po poročilih iz Moskve je bil danes ponoči podpisan mirovni sporazum med Finsko in sovjetsko delegacijo — Danes dopoldne je finska vlada uradno potrdila sklenitev miru — Zadnjo besedo ima finski parlament

Helsinki, 13. marca, s. (Reuter). Dopoldne nekaj pred 11. je finska vlada uradno potrdila sklenitev sovjetsko finske mirovne pogodbe. Pred tem je bilo preko finskega radia uradno objavljeno, da so na vsej sovjetsko finski fronti sovražnosti prenehale.

Stockholm, 13. marca, AA. (Reuter) Po vesteh iz Helsinkov ponoči ob 0.15 finski merodajni krogi še niso imeli uradnega potrdila o besedilu mirovne pogodbe. Nekoliko pozneje pa je Reuterjev dopisnik izvedel, da je besedilo mirovne pogodbe bilo po švedskem zunanjem ministrstvu dostavljeno finskemu poslaniku v Stockholm Erku, ki je tekst takoj poslal svoji vladi.

Helsinki, 13. marca, s. (Reuter) Nekaj minut po polnoči, potem ko je že moskovski radio objavil vsebino podpisane pogodbe, je finski radio sporočil, da je končna odločitev glede sklenitve miru prepuščena finskemu parlamentu.

Finski parlament je zasedal včeraj ves dan, pa tudi danes ponoči do jutra. Dosele ni poročila, da bi bil mirovni pogodb ratificiral. Seja parlamenta je sicer tajna, vendar se je izvedelo, da poteka zelo burno. Vojni in prosvetni minister se s sklenitvijo miru ne strinja in sta baje podala ostavko.

Iztrajna poročila pravijo, da se boji na fronti med sovjetskimi in finskimi četami še nadaljujejo.

Tudi po pogodbi, ki jo je objavil moskovski radio in so jo potrdile razne poročevalske agencije iz Moskve, pa mora sklenjeno mirovno pogodbo ratificirati tako finski kakor tudi sovjetsko narodno zastopstvo. Finski in sovjetski parlament bosta torej morala izpregovoriti še zadnjo besedo.

London, 13. marca, s. (Reuter) Moskovski radio je objavil besedilo mirovne pogodbe, ki je bila podpisana med sovjetskimi in finskimi zastopniki davi ob 1.15 zjutraj.

Svedska poročila pravijo, da je finski parlament zasedal davi do 3. zjutraj. Sklepi, ki jih je sprejel, še niso znani. Po finski ustavi postane vsaka mednarodna pogodba veljavna šele, če jo sprejme parlament s petdesetinsko večino, to se pravi, da bi izmed 200 poslancev finskega parlamenta moralo glasovati za mirovno pogodbo 166 poslancev.

Možnost ostavke finske vlade

Finska meja, 13. marca, AA. (Havas) V gotovih finskih krogih se ne izključuje možnost, da parlament odkloni ratifikacijo sporazuma, sklenjenega v Moskvi. Razčuna se tudi z možnostjo, da bo vsa vlada dala ostavko. V tem primeru bi bilo mogoče, da pridejo na oblast ljudje, ki bi bili odločeni voditi borbo do konca. Gotovi finski krogi smatrajo, da je nemška agencija DNB širila vest, da je finski parlament stvarno ratificiral sporazum v Moskvi, ravno zaradi tega, da bi bila izključena možnost odklonitve ratifikacije.

Amsterdam, 13. marca, AA. (Havas) Po vesteh iz Helsinkov bosta zaradi podpisa finsko sovjetskega sporazuma dala ostavko dva finska ministra in to minister za narodno obrambo Nikanci in prosvetni minister Hanula. Finski parlament bo zasedal še danes.

Razočaranje v Ameriki

Washington, 13. marca, s. (Reuter) V takojšnjih političnih krogih je vzbudila vest o sklenitvi miru med sovjetsko Rusijo in Finsko, pod zelo težkimi pogoji za Finsko, globoko razočaranje. Senatorji in člani reprezentančne zbornice so izjavili, da je treba smatrati mirovne pogoje za Finsko kot nov poraz demokracije.

Vsebinska mirovne pogodbe

Če bo finski parlament odobril sporazum, bodo Finci izgubili vso Karelijsko ožino, Viborg z zalivom, zapadno in severno obalo Ladoškega jezera, polotoka Ribačji in Srednji, sovjeti pa bodo izpraznili le Pečengo ter dobili Hangö v najem za trideset let — Sovjeti bodo imeli prost prehod na švedsko, Finska pa ne bo smela skleniti nobene zveze s tretjo državo

Moskva, 13. marca, s. (Ass. Press). O podpisu sovjetsko finske mirovne pogodbe je bilo ponoči objavljeno uradno poročilo sovjetske vlade, ki pravi med drugim:

Med 7. in 12. marcem so bila v Moskvi med avtoriziranimi predstavniki Sovjetske unije Molotovom, Zdanovom in Vasiljevskim ter predstavniki finske vlade Rytijem, dr. Paasikivijem, Waldenom in Vojonao pogajanja o vprašanju zaključanja vojaških operacij in podpisa mirovne pogodbe. Pogajanja so 12. marca privedla do podpisa mirovne pogodbe med sovjetsko Rusijo in Finsko. Sledi tekst pogodbe in dodatnega protokola.

Pogodba se glasi:

Predsedstvo vrhovnega sveta SSSR in predsednik finske republike sta v želji, da napravita konec sovražnostim med obema državama in vzpostavita med njima stalne mirovne odnose, ter v prepričanju, da je treba ustvariti dokončne pogoje za varnost obeh držav ter varnost mest Leningrada in Murmanska, kakor tudi železnice v Murmansku, v skladu z interesi obeh držav pooblastila za podpis pogodbe na eni strani ministrskega predsednika Molotova, člana vrhovnega sovjetskega sveta Zdanova in brigadnega poveljnika Vasiljevskega, na drugi strani pa ministrskega predsednika Rytija, ministra dr. Paasikivija, generala Waldena in profesorja Vojonaa. Ti so po predložitvi svojih pooblastil podpisali naslednji sporazum:

1. Sovražnosti med sovjetsko Rusijo in Finsko takoj prenehajo v skladu z določili protokola.

2. Ker je potrebno potegniti mejo med obema državama na novih linijah, se izroči ozemlju Sovjetske unije vsa Karelijska ožina z mestom Viborgom, Viborskim zalivom z vsemi otoki, zapadna in severna obala Ladoškega jezera z mesti Keksholm in Sortavala; nadalje nekaj otokov v Finskem zalivu in ozemlje v Kareliji, vzhodno od linije, določene v protokolu, skupno z mestom Kuolajarvi. Isto tako izroči Finska Sovjetski uniji polotoka Ribačji in Srednji v skladu s priloženim zemljevidom. Za določitev podrobnosti bo z obeh strani sestavljena komisija obojestranskih zastopnikov. Ta komisija mora biti sestavljena v roku 10 dni po podpisu pogodbe.

3. Obe podpisnici se obvezujeta, da se bosta vzdržali vsakega napada na drugo

in ne bosta sklenili nobene zveze s tretjimi državami, ki bi bila napadena proti eni izmed njiju.

4. Finska republika pristane, da za dobo 30 let proti letnemu plačilu 8 milijonov finskih mark da Sovjetski uniji v najem mesto Hangö in morje ter ozemlje okoli Hangöja v območju 5 milj proti vzhodu in jugu ter 3 milje proti severu in zapadu, kakor tudi nekaj otokov v okolici, v skladu s karto. Sovjetska Rusija ima pravico, da na tem ozemlju ustanovi svoje mornariško oporišče, ki ima namen, da prepreči vsak napad proti Finskemu zalivu. Za zaščito tega ozemlja ima pravico, da vzdržuje na svoje stroške tam kopno in letalsko oporoženo silo v jakosti, ki jo smatra za potrebno. Finska se obvezuje, da v 10 dneh po podpisu pogodbe umakne iz Hangöja svoje čete in upravne oblasti ter ozemlje izroči v upravo sovjetske Rusije.

5. Sovjetska Rusija pristane, da umakne svoje čete iz Pečenge v skladu s prostovoljnimi pristankom, ki ga je dala v mirovni pogodbi leta 1920. Finska pa se v skladu s pogodbo iz leta 1920 obveže, da v arktičnih vodah ne bo imela nobenih mornariških ali drugih oporoženih enic, razen patrolne ladje z manj nego 100 ton, ki jih ima lahko brez omejitev števila. Tudi ne sme imeti več nego 15 patrolnih ladij, vsako z do 400 ton nosilnosti. Kakor je bilo določeno že v pogodbi leta 1920, ne sme vzdrževati Finska ob arktični obali podmornic ali obojestranskih letal, enako tudi ne luk vojne mornarice, mornariških oporišč ali skladišč v večjem obsegu, nego so potrebne za dovoljene ladje.

6. Kakor določa že pogodba iz leta 1920, imajo sovjetska Rusija in njeni državljani pravico, da preko ozemlja pri Pečengi potujejo v Norveško in nazaj brez ovire. Isto tako sme Sovjetska unija ustanoviti v Pečengi svoj konzulat. Prehod v Norveško in nazaj preko tega ozemlja mora biti izveden od vsake kontrole, razen one, ki je potrebna za regulacijo tranzitnega prometa. Sovjetska unija za ta prehod ne plača carinskih pristojbin. Prehod se vrši samo v smislu določil za mednarodni promet. Sovjetski državljani, ki gredo skozi ozemlje, imajo pravico to storiti na podlagi sovjetskega potnega lista. Sovjetska letala smejo vzdrževati redno civilno letalsko zvezo med sovjetsko Rusijo in Norveško skozi Pečengo, toda z varovanjem vseh običajnih mednarodnih določil.

7. Finska vlada mora dovoliti pravico za prost promet med sovjetsko Rusijo in Švedsko. V to svrhu se obvezujeta obe državi, da zgradita po zmožnosti v teku leta 1940 novo železnico med Kandalaksjo in Kemijärviem in sicer take, da prevzame vsaka od obeh držav gradnjo na svojem ozemlju.

8. Gospodarski odnosi med obema državama bodo obnovljeni takoj, ko stopi v veljavo mirovna pogodba. Pričela se bodo nato pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe.

9. Mirovna pogodba stopi v veljavo takoj po podpisu. Podvržena je izmeni ratifikacijskih listin, ki se mora izvršiti v teku treh dni v Moskvi. Pogodba je sestavljena v dveh originalih, katerih vsak ima ruski, finski in švedski tekst.

Dano v Moskvi, 12. marca 1940.
Slede podpis vseh sedmih delegatov.

Protokol o ustavitvi sovražnosti

Dodatni protokol določa podrobnosti o umiku oziroma napredovanju obeh vojsk in o ustavitvi sovražnosti ter se glasi:

1. Sovražnosti se ustavi 13. marca opoldne po leningraškem času.

2. Med obema vojskama se vzpostavi takoj nevtralna cona enega kilometra.

Odmev Daladierovih izjav v Londonu

London, 13. marca, s. (Havas) Vsi današnji angleški listi se bavijo z včerajšnjim govorom ministrskega predsednika Daladiera v francoskem parlamentu.

»Daily Telegraph« posveča govoru uvodnik in mu pripisuje največjo važnost. Pravi, da Anglija in Francija pomagata svojim prijateljem, čeprav sta sredi težkega konflikta z Nemčijo.

»Daily Express« kritizira stališče skandinavskih držav glede pomoči Finski, pravi pa, da na podlagi pakta Društva narodov Švedske ni mogoče prisiliti, da bi dovolila prehod zaveznikih čet na Finsko. Angleški diplomatski krogi pa so prepričani, da je Švedska s to odklonitvijo sprevila v težaven položaj vse male države, ki se ne morejo same braniti in so odvisne od pomoči velesil. Tudi vsi drugi listi kritizirajo švedsko in norveško stališče in podajajo najvišje priznanje junaštvu finskega naroda.

Potopljene podmornice

London, 12. marca, AA. (Reuter) Izve se, da je nemška podmornica, za katero mislijo, da je bila potopljena v Helgolandskem zalivu, počasi izplula na površino. Ko jo je zapazil britanski bombnik, ki se je prav tedaj pokazal izja oblakov. Bombnik je takoj napadel in vrzel štiri bombe po 115 kg, od katerih je ena padla prav na podmornični stolp. Misi se, da je tudi druga bomba zadela cilj. Britanski pilot sporoča, da je prej, preden je odletel, videl kako sta kljun in zadnji del podmornice molila iz morja, medtem ko je bil srednji del podmornice pod vodo. Nekoliko pozneje je britansko letalsko letalo opazilo na mestu, kjer je bil izvršen napad, večje število nemških petrolnih ladij.

London, 13. marca, AA. (Havas) Sedaj se smatra, da znaša število potopljenih nemških podmornic čez 50 in da je veliko število podmornic težko poškodovanih. Prvi lord admiraltete Churchill smatra, da so bile vsak teden od začetka vojne potopljene dve do štiri podmornice.

Ameriško javno amente

New York, 13. marca, AA. Reuter: Zavod za preizkušanje javnega mnenja je priredil anketo o vprašanju: Ali smatrate, da je že prišel čas za sklicanje konferenec, ki bi razpravljala o odprti problemih Evrope in bi naredila konec vojni med zavezniki in Nemčijo? Na to vprašanje je 55% oseb odgovorilo s da, 42% pa s ne. Ostali 3% so dali nedoločene odgovore.

Drugo vprašanje se je glasil: Ali naj bi se Zedinjene države po vašem mnenju udeležile take konference. Na to vprašanje je odgovorilo 55% s da, 45% s ne.

Ponoven belgijski protest v Berlinu

Bruselj, 13. marca, s. (Reuter) Belgijska vlada je vložila pri nemški vladi nov oster protest proti kršitvi nevtralnosti belgijskega ozemlja s strani nemških letal. Kljub svečani nemški obljubi ob trih nedavne sestrilne belgijskega letala do nemškemu letalu so včeraj nemška letala spet priletela belgijsko ozemlje.

3. Umaknitev čet oziroma njihovo napredovanje se prične južno od Lickse 15. marca ob 10. severno od Lickse pa 16. marca ob 10. Umik oziroma napredovanje se mora vršiti tako, da čete ne prehodijo dnevno manj nego 7 km. Druga stran mora pri tem operirati tako, da je med umikajočimi se in napredujočimi četami vedno razdalja 7 km.

Protokol nato podrobno določa, da katerih dni mora biti premikanje čet na nove položaje dovršeno. Roki so večinoma 20., 22. in 26. marec. Sovjetske čete morajo izprazniti Pečengo do 10. aprila.

4. Poveljstvi obeh vojsk se zavežeta, da podvzamejo potrebne korake, da bo prebivalstvo in naprave v ozemljih, ki pridejo v drugo državo, zaščiteno. Ne smejo biti poškodovana ali uničena niti mesta ali obrambne in gospodarske naprave, letališča, skladišča, železniške zveze, industrijska podjetja, brozjavne naprave in elektrarne. V tem smislu morajo biti podvzeti potrebni ukrepi.

5. Vsa vprašanja, ki nastanejo iz prenesa ozemlja med obema državama, bodo določeni od obeh strani na licu mesta od posebnih predstavnikov obeh vojsk.

6. Izmena vojnih ujetnikov se prične takoj po ustavitvi sovražnosti.

Slede podpisi vseh delegatov.

Pred Wellesovim odhodom iz Londona

London, 13. marca, s. (Reuter) Ameriški državni podtajnik za zunanje zadeve Sumner Welles bo imel danes razgovore z ministrom za dominione Edenom, bivsim ministrskim predsednikom Lloydom Georgeom, visokim komisarjem za Avstralijo Bruceom in članom parlamenta J. Macksonom. Zvečer se bo Welles sestal ponovno z ministrskim predsednikom Chamberlainom, ki mu potem priredi večerjo.

Zaplenjeno nemško blago

London, 13. marca, i. Angleški minister za pomorsko blokado je objavil, da je bilo do 1. marca zaplenjenih 1.800.000 ton nemškega blaga. Če bi to blago naložili na vlakce, bi bilo potrebnih 2.250 lokomotiv, vsaka s 50 vagoni. Če bi te vagonce zvrstili drugo za drugim, potem bi segali ta železniški park približno od Berlina do Saarbrückena.

Trgovinske pogodbe med Anglijo in severnimi državami

London, 13. marca, s. (Reuter) Sinoči je bilo objavljeno, da sta sklenili Anglija in Danska novo trgovinsko pogodbo, ki v glavnem določa, da bo ohranjen njun medsebojni trgovinski promet na predvojni višini. Podrobnosti pogodbe še niso znane. Enako pogodbo je pred dnevi podpisala Anglija z Norveško.

Izgube nizozemske trgovinske mornarice

Amsterdam, 14. marca. Nizozemska ladja »Alota« (9000 ton) se je po eksploziji med vožnjo v Severnem morju potopila. 42 mož posadke je sprejela neka angleška ladja. Ladja je bila na poti iz Rotterdamu v Curacao. Od začetka vojne pa do danes je Nizozemska izgubila 23 ladij v skupni tonazi 217.626 ton. Pri tem je izgubila življenje 217 mornarjev. Štiri nizozemske ladje so potopile nemške podmornice. Vzrok potopitve treh ladij je neznan, ostale so zadele na mine, 5 jih pa še pogrešajo.

Sinoda pravoslavnih cerkva

Jerusalem, 13. marca, AA. (Havas) V Jeruzalemu bo sestanek sinoda pravoslavnih cerkva ob sodelovanju treh patriarhov Biznjskega vzhoda in to aleksandrijskega, jeruzalemskega in antihijskega. To je prvi sestanek te vrste od leta 1843.

Ameriški glas o zbiljanju med Nemčijo in Vatikanom

New York, 13. marca, AA. (Havas). Poskusi zbiljanja med Nemčijo in Vatikanom dajejo velikemu newyorškemu dnevniku »New York Staatszeitung« povod, da spravi nemškega odpravnika poslov Tomensa, zakaj je pred kratkim tako napadel katoličanstvo. Čudimo se, pravi list, da je mogel visok nemški diplomat ravno pred Ribbentropovim odhodom v Rim govoriti proti »mednarodnemu katoličanstvu«. Ali morejo taki napadi, gledani s stališča realistične politike, pripomoči k odstranitvi tistih, ki namogajo dobe odnosa.

Iz notranje politike

HRVATI IN JUGOSLOVENSTVO

Splitški »Narodni list« priobčuje daljši članek jugoslovnsko orientiranega muslimana M. Osmanagića »Metode preteklost«, ki piše med drugim:

Izhod iz starega stanja je mogoč le v popolni rehabilitaciji našega nacionalnega življenja. Uvod v to rehabilitacijo pa mora biti popolna odstranitev vsega nacionalnega in versenarodnega iz politične borbe. Treba je vedeti, kje preneha politika in kje se začne nacionalna ideologija. Namesto metode preteklosti se bo tako lahko prišlo do pravih metod našega dela v bodočnosti s pogojem, da je na obeh straneh ista uvidenost in razumevanje. Stare metode so nas vodile v dekadenco: v hegemonizem, gotizem in separatizem. Treba je začeti z drugimi in boljšimi metodami na vseh poljih našega nacionalnega udejstvovanja, da srbsstvo, hrvatstvo in slovenstvo ne bo šlo več mimo jugoslovenstva niti jugoslovenstvo mimo njih.

Izredno ugoden trenutek v tem pogledu nam nudi baš sedanja politična konstelacija. Dolgo let so očitali jugoslovenstvu, da je vsiljeno, hegemonistično in brez prave jugoslovnske vsebine. Zdaj smo v položaju, da se vse to popravi. V docela izjemni situaciji se je Hrvatstvo poleg velikega kapitala njih dvajsetletne borbe nudila edinstvena prilika, da izvrše popolno renesanso jugoslovenstva in da mu v marsičem vtisnejo pečat svojega duha. Hrvati morajo danes za vse večne čase utrditi svoj zaviden položaj v našem jugoslovenskem prostoru in življenju, da imajo kot svoje vse jugoslovenske pokrajine in kompetence, namesto omejenih in nepopolnih. Ali bodo razumeli ta trenutek? Zdi se, da se v osrčju Principove Bosne in na obalah sinjega Jadrana že trgajo megle, da se povsod tu ustvarja boljši svet, ki bo znova vzgal žarišče jugoslovenskega nacionalizma, da se prav tu ustvarja naš novi Piemont, nova jugoslovenska Šumadija.

ZAHVALA DR. MILANA REŠETARJA

Dubrovniška nacionalna društva so o priliki imenovanja dr. Milana Rešetarja za člana Srbske kr. akademije poslala odlikovancu brozjavne čestitke. Dr. M. Rešetar je odgovoril Matici srbski s pismom, v katerem pravi:

Spoštovani gospod predsednik! Najtopleje se zahvaljujem Matici srbski svojega nepozabnega rodnega Dubrovnika, ker se je spomnil mene, zelo starega Dubrovčana, ki je zelo mlad odšel v tuj svet. Veselim se velikega odlikovanja, ki mi ga je naklonila Srbska kr. akademija, naš znanstveni zavod. Toda veselim se bolj zaradi našega Dubrovnika nego zaradi samega sebe, posebno pa mi je drago, ker je bila ista čast podeljena g. Marku Muraru, še enemu Dubrovčanu iz števila starih borcev Srbov katolikov.

STRANKARSKA NAPETOST V VOJVODINI

V zvezi s prepovedjo velikega shoda HSS v Subotici sta se mudila tam notranji ministri Mihailović in minister brez listnece dr. Smoljan, ki sta se posvetovala z lokalnimi političnimi predstavniki Srbov in Hrvatov glede na postritev strankarskih odnosov v Vojvodini.

Medtem ko notranji minister ni hotel podati nobene izjave, je dr. Smoljan sprejel novinarje, katerim je med drugim rekel, da bosta oba ministra poročala vladi o uspehih svojih konzultacij. Po njegovem mnenju so razmere v Vojvodini zelo napete in bo treba podvzeti vse potrebno, da pride čimprej do soglasja v izvajanju politike narodnega sporazuma.

Na vprašanje novinarjev, ali je mogoče, da se politika sporazuma začne takoj izvajati tudi v teh krajih, je odgovoril: Bistveno tega vprašanja se ne sme več odlašati. Kakor hitro bo nastopil moment, morajo voditi politiko oni, ki koreninijo v narodu. Do sedaj je namreč bilo tako, da so bili na vrhovih političnega življenja v Subotici oni, ki nimajo svojih korenin v narodu. (Po poročilu »Hrvatskega dnevnika« je minister Smoljan rekel, da mora voditi politiko Hrvatska seljačka stranka).

V zvezi s tem je imel podpredsednik vlade dr. Maček včeraj v svojem kabinetu konferenco z ministroma Mihailovićem in dr. Smoljanom. Dr. Maček je imel včeraj več konferenc tudi z drugimi ministri, predvsem z dr. Konstantinovićem.

NEGOGLASJA MED MUSLIMANI

Državno tožilstvo v Sarajevu je včeraj izdalo dovoljenje za izdajanje tiskalnice »Pravda« pod izdajateljstvom dr. Šefika Behmena. Druga »Pravda«, ki naj bi jo izdajali prijatelji dr. Džaferja Kulenovića, še ni izšla. Kakor se izve, državno tožilstvo temu novemu listu ne bo dovolilo, da bi izhajalo pod imenom »Pravda«, zaradi česar bo izhajal z imenom »Nova Pravda«.

S tem spor med obema muslimanskima skupinama še ne bo rešen, temveč bo moralo končno odločiti sodišče ali ima dr. Behmen pravico izdajati list z imenom »Pravda« ali pa prijatelji dr. Kulenovića.

Spor zaradi lista »Pravda« smatrajo kot dokaz, da vodi dr. Šefika Behmen med muslimani posebno politiko, s čimer se tudi potrjuje prejšnje informacije, da je treba pričakovati sprememb v vodstvu muslimanskih političnih organizacij.

Bolgarska zunanja politika

Iz razprave v Narodnem sobranju o odgovoru na prestolni govor kralja Borisa — Poslanci poudarjajo prijateljsko razmerje z Jugoslavijo

Softja, 13. marca. e. Na včerajšnji seji narodnega sobranja se je pričela razprava v zvezi s prestolnim govorom kralja Borisa od 24. februarja. Poročevalec Stojanov je prečital odgovor, ki pravi med drugim:

Priznanje, ki je sledilo dosedanjim uspešnim in mirnim nevtiralnostni politiki, se kaže v zadovoljstvu in miru bolgarskega naroda. Narodni poslanci se veselijo, da se priščični odnosi z bratško Jugoslavijo in prijateljsko Turčijo nadaljujejo še naprej v istem smislu. Narodni poslanci bodo podpirali vsa prizadevanja vlade za razvoj najboljših odnosov z vsemi ostalimi velikimi in malimi državami, da bi se interesi Bolgarije ohranili in da bi bile zadovoljene njene pravice. Duh miroljubnosti, s katerim so prežeti naši politiki, jamči naši državi mir in blaginjo. Rezultate na vseh področjih splošnega državnega življenja, ker prihaja iz globine narodne duše.

Prvi govornik je bil vladni poslanec Ivan Rusev, bivši notranji minister, ki je govoril predvsem o zunanji politiki Bolgarije in poudarjal, da je ohranitev miru v

interesu Bolgarije. Izrazil je svoje zadovoljstvo, da se odnosi Bolgarije z Jugoslavijo po sklenitvi pakta o večnem prijateljstvu postali priateljski. Sobranje mora delati na to, da se uresniči tudi realna vsebina tega pakta in da se tako ustvari najboljše odnose z bratško Jugoslavijo. Poudaril je tudi dobre odnose s Turčijo, glede Rumunije pa je izjavil, da bodo ti odnosi kmalu izboljšani. Isto je pričakoval glede odnosov med Bolgarijo in Grško.

Poslanec Serafin Georgiev je govoril o notranji politiki in se je čutil, kako je moglo priti do odstona vlade dr. Kiosevanova.

Bivši ministrski predsednik Nikola Mušanov je govoril o zunanji politiki in izjavil, da mu je bilo svoj čas ponudeno, naj Bolgarija vstopi v Balkansko zvezo, kar pa je odklonil, ker je smatral, da bi vstop v Balk, zvezo samo ponovno potrdil neučinkovito mirovno pogodbo. Poudaril je potrebo poglobitve priateljstva z vsemi sosedi, da se najde pravi način rešitve vseh vprašanj med Bolgarijo in njenimi sosedi.

zastopnike vseh pomembnejših javnih ustanov. O njem delovanju nismo že dolgo nič slišali.

Dr. Josip Orožin pri Abrahamu

Laska, 13. marca. Danes pred petdesetimi leti se je rodil na Gomilskem v lepi Savinjski dolini spoštovani naš sreski podnačelnik dr. Josip Orožin. Ko je doživljal ljudsko solo v domačem kraju, nižjo gimnazijo v Celju, višjo pa v Ljubljani, se je vpisal na pravno fakulteto na Dunaju, ki jo je doživljal z odličnim uspehom in kjer je položil tudi doktorat. Na svojih službenih mestih v Novem mestu, Kamniku in sedaj v Laškem je radi svojih izrednih zmožnosti, radi velike ljubezni do svojega poklica in politično upravni službi kmalu zadobil tak ugled, da je danes v svoji najlepši življenjski dobi znan ne le v ožjem krogu, temveč po vsej državi kot eden najposposnejših in najmarljivejših politično upravnih uradnikov in to še po-

Koncert Akademskega pevskega zbora

Značilen je bil predvsem zaradi historično-razvojnega vidika

Ljubljana, 13. marca. V ponedeljek je priredil APZ svoj obilni vsakoletni koncert, tokrat v proslavo dvajsetletnice Aleksandrove univerze. Za spored si je izbral, sledeč svojemu namenu, slovenske skladatelje iz čitalniške dobe in začetkov Novih akordov. Skoraj vsi, na koncertu zastopani skladatelji (Volarčič, Kocjančič, Leban, Gerbič, Pirnat, Mihelič, Svetek in Sachs), so več ali manj iste romantične smeri, ki je poleg glasbe označevala tudi vse druge strani takratnega slovenskega glasbenega tvorjenja. Stilstvo so si torej sorodni ali celo enaki in iz tega vidika je prikaz takšne stilstnosti tudi pravičen. Drugo pa je seveda vprašanje, ali je to glasbeno tvorjenje bilo tudi toliko značilno in kvalitativno, da je tudi pomembno. Tako nastaneta v tem pogledu prav za prav dva vidika: načelni historični, ki ga zanima stilstnost kot takšna in umetniško-kvalitativni, ki ga zanima estetska vrednost stilstnih tvorb. S prvega vidika je bil koncert povsem utemeljen brez oziroma na posebno izbiro programov. In na ljubo temu vidiku je APZ posvetil svoje delo, čeprav drugi vidik v predstavljanih skladbah največkrat nima potrebne višine in že sam na sebi umetniškimi zahtevam v delih navedenih skladateljev ne zadostja. Nekako izjemno tvorita le Gerbič in Mihelič, ki sta med vsemi še najbolj poglobljena, dovolj interesantna in široka. Zlasti velja to za Gerbičev »Pastirjak« in »Rožmarin« ter obe Michlovi baladi »Sokratova smrt« in »Atila in Ribič«, v katerih skladatelj učinkovito razporeja dramatične možnosti in s njimi tudi dosega pravilne efekte. Poleg teh skladateljev je zanimiv še Sachs, katerega »Idilije« in »Vzdih« sta v tehničnem pogledu precej komplikirani. O kakšnih posebnih kvalitetah pa ne smemo govoriti niti pri katerikoli ostalih zastopanih skladateljev, njihove pesmi so sicer poslušalcem prijetne, zelo melodične in preprosto grajene, pa brez izrazito samostojnih gradilnih potez in izraznih tvornih kvalitativ.

APZ je stal torej pred težko nalogo, da posreduje orisanim skladbam vsaj izjavo, ki jo je tudi posredujeval, v kolikor mu tega niso ovrzali razni činitelji. Predvsem je opaziti, da zbor letos sprilko mnogih novincev še ni dosegel potrebne enotnosti. Ta problem je pri njem vobče težak: pevci se menjavajo, odhajajo in prihajajo novi; vraščanje v enotnost zbora pa je vedno težavno in zahteva precejšnjo-

8 filmskega vlatna

Kino Union: Karneval na ledu. Zelo razkošen ameriški revijalni film v stilu znanih brojevskih melodij z baletnimi nastopi na ledu. Kakor običajno v takih filmih, je vpletena med revijo na ledu zgodba o filmski igralci (John Crawford) in njenim podjetnim možem (James Stewart). Obeta sta srečna šele tedaj, ko uspejo v filmu in v reviji na ledu. Film je naraven, da ustreza znanemu ameriškemu okusu, je mešanica ameriške komike, velikega poudarka na opremi in sentimentalnosti.

Živilski trg

Ljubljana, 13. marca. Na živilskem trgu se začela prva pomladna sezona. Trg je oživel, čim je postalo nekoliko topleje. Zadnje čase je na njem posebno živahno, ker kmetje že prodajajo semence za pomladno setev in ker nudi mnogo pestrosti prodaja butaric ob stolici. Danes je vladalo na trgu pravo razpoloženje cvetnega tedna.

Perutninski trg je tako dobro založen, kakor da je že veliki teden. Prihi bodo letos malo dražji kakor lani, vendar so se pa nekaj zadnje čase precej pocenili. Zdjaj prodajajo najlepša po dinarju, precej lepa pa tudi po 12 kosov za 10 din. Danes je bilo napredaj mnogo perutnine in gospodinjstvo se precej zanimale za njo; nekatera jo kupujejo zdaj, ker jo žele same opati za praznike.

Z zelenjavo je trg založen znatno bolj kakor prejšnje tedne, a pocenila se še ni mnogo. Drage so še nekatere vrste domače zelenjave. Tako so danes prodajali še vedno lepi motovilci po 2 din merico, čeprav je že na mnogih vrtovih kopno in nabiranje zelenjave ni več zvezano s takšnimi težavami kakor prejšnje tedne. Pocenila se tudi še ni uvožena zelenjava, kar je pa vsaj razumljivo glede na nenavadno oster mraz nedavno v južnih krajih, saj je bilo v Dalmaciji prav tako mrzlo kakor v Ljubljani. Pred dnevi je prispela v Ljubljano večja pošiljka dalmatinske cvetače, ki jo zdaj prodajajo po 5 do 8 din kg. Med

Ob 21. uri premiera! Edini francoski film, ki je bil v Parizu predvajan istočasno v 40 kinematografih!

NAJVEČJI ZVEZDNICI:
VIVIANE ROMANCE
PIERRE BLANCHARD
George Flamant, Raimu
in drugi

PREBUJENE STRASTI!

Ob 18. in 19. uri vsakokrat »AKA«.

Filrt — ljubezen — ljubosumnost in greh... — vse strasti, ki napravijo iz človeka grabežljivo zver... Ječa, kazen in pokora.

Slager, ki ga mora videti vsa Ljubljana! Zato val v

Kino Sloga

tel. 27-30

Danes ob 21. uri

kazal je članstvu izčrpano, kaj vse je bilo že storjeno v ta namen, ter da je učiteljska organizacija preprčala pristojne činitele, da je zvišanje plač nujno in neodložljivo. Zborovalci so zahtevali zvišanje plač na ekstenziji in na zahtevni v soglasno so odobrili vse, kar je bilo potrebno za nje njihovo stanovsko zastopstvo.

Sreski šolski nadzornik I. Kržišnik je spregovoril o piskem festivalu, ki ga nameravajo prirediti v škofiji Loka. Čim je bil predlog sprožen, se je prijavilo k sodelovanju več šol s svojimi pevskimi zbori. Festival nameravajo prirediti maja in računajo, da bo nastopilo najmanj 3 pevskih zborov, če pa bodo sodelovale tudi mešanske šole, še več.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 13. marca: Rozina, Teodora

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matka: Ljubosumnost
Kino Sloga: Aiksa, hči pustinja
Kino Union: Karneval na ledu
Sadlarsko in vrtnarsko društvo: predavanje g. Joža Kregarja »Cvetlični izbor za mali vrt ob hiši« ob 19. v kemistični dvorani I. dr. realne gimnazije v Vegovi ulici
Kolo žen zadrugark: predavanje prof. Copicla »Vzgoja mladine za zadrugarstvo« ob 20. v dvorani »Sloga«, Prazakova 19
Ljudska univerza: predavanje dr. Draga Cvetka »Vloga in pomen glasbe v sodobnem življenju« ob 20. v mali Filharmonični dvorani
Razstava Matije Jame v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 18.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gortus, Moste — Zaloška cesta 47

ŠAH

Dvorski šah. Klub je odigral včeraj zvezo tekmo z L. š. k. III in sicer z rezultatom 6:2 za Dvorski š. k. D. š. k. igra 20. t. m. z II. mestvom »Korotana« in sicer v klubovih lokalih »Dvorskega š. k.«, Prešernova 9.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. ur.
Sreda, 13. marca: Na prisojni strani. Izven.
Globoko znizane cene od 16 din navzdol.
Četrtek, 14. marca: Strahopetec. Red. Četrtek.
Petek, 15. marca: ob 15. uri: Rdeče rože. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol.
Sobota, 16. marca: Asmodej. Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
Sreda, 13. marca: Lumpacijs Vagabundus. Red. Sreda.
Četrtek, 14. marca: Balet Hrestač. Jolanta. Red. A.
Petek, 15. marca: zaprt, (generalka)
Sobota, 16. marca: Adriana Lecouvreur. Premiera. Premierski abonma.

SOKOL

Župni prosvetni tečaj na Taboru

Ljubljana, 13. marca. Prosvetni odbor sokolske župe Ljubljana, zavečajoč se velikega pomena sokolske prosvete na našem podeželju, kakor tudi v trgu in mestih, je sklenil, da bo priredil v dneh od 17. do 19. t. m. v mali dvorani na Taboru župni prosvetni tečaj, v katerega naj vse župne edince pošljejo čim več svojih bratov in sester. Predsednik ZPO prof. Merčun se je posrežlo pridobiti za predavatelje naše odlične sokolske delavce. Tečaj se bo pričel v nedeljo 17. t. m. ob 9. uri dopoldne s kratkim pozdravom brata predsednika, nakar se bodo pričela predavanja. V nedeljo bodo predavali bratje prof. Merčun o sokolski ideologiji, br. inž. Bevc o sokolski Petrovi petletnici, župni prosvetar br. Fahir iz Celja o odnosu sokolstva do sodobnih vprašanj, dr. Joža Bohinjec sokolstvo in narodnost, zvečer istega dne bodo tečajniki obiskali predstavo na šentjakobskem odru v Mestnem domu. V ponedeljek 18. t. m. bodo predavali br. Bučar o zgodovini sokolstva, starosta Kranjske župe br. Spicar o sokolskih zadrugah, br. dr. Mis o higieni, dr. Fran Kandare o organizaciji in administraciji sokolstva, dr. Branko Veršon o slovanstvu in sokolstvu, ob 20. bo v telovadnici na Taboru vzorna telovadna ura ženskih oddelkov in družabni stanelek. V torek 19. t. m. bodo predavali starosta br. Gangl o pomenu sokolstva danes, br. Mirko Ambrožič o odnosih med tehničnimi in prosvetnimi organi, sestra Jugova o ženi in sokolstvu, br. prof. Merčun o sokolskem tisku, br. Bučar o Bolgariji in sliki in besedi. Popoldne bo lutkovna predstava Sokola I na Taboru. Pester spored tečaja in odlični predavatelji nam jamčijo, da bo tečaj na visoki, zato pričakujemo ZPO, da se bodo tečaja udeležile vse edince po svojih zastopnikih. Prijave pošljite župi takoj, ali najkasneje do petka 15. t. m. — Župni prosvetni odbor.

Sokolsko društvo Podnart ponovi v nedeljo 17. marca ob 15. v sokolski telovadnici v Podnartu dobro uspešno narodno igro »Prisega o polnosti«, dramo v 4 dejanjih, katero je spisal s. Manica Komarnova. Zdravo!

ZELO VISOKO

No, kako si preživela nedeljo? — Nikar ne vprašuj. Rekla sem možu, da bi hotela enkrat nekam zelo visoko. In vsi kam me je odpeljal? V gledališče na vrh galezja.

Proглаšen je treznostni teden

Propaganda za treznost je pri nas potrebna, a...

Ljubljana, 13. marca

Razglašeno je bilo, da je teden od 10. do 17. t. m. treznostni, to se pravi posvečen propagandi za treznost, kakor so n. pr. posebni dnevi določeni za propagando proti tuberkulozi. Treznostni teden je nedvomno novost pri nas. Propaganda za treznost med nami je pa tudi potrebna. Ničče ne more trditi, da med nami ni alkoholizma, še manj, da alkoholizem ne pomeni za Slovence velike nesreče. Vendar ima pri nas večina ljudi, čeprav pozdravljajo pobijanje alkoholizma, pomisleke do takšne propagande, pač zato, ker doslej ni bilo dela za treznost med nami tako smotno, da bi rodilo kakšne uspehe. Razne akcije za pobijanje alkoholizma v Sloveniji niso imele prave organizacijske sile in so vzbujale nezaupanje. Skratka, skoraj nihče jih ni jemal resno, zato se je zdelo, da je bilo treznostno gibanje pri nas prav zaradi tega vedno brez primernega ugleda, pa tudi brez zaslobe. Če pri tem še upoštevamo nekakšno prirojeno nerazpoloženje javnosti do vsega, kar diši po abstinenciji, sprevidimo, da je budilo treznostno gibanje pri nas več ali manj razumljiv odpor ter je bilo prej predmet zasmehovanja kakor upoštevanje.

To je bilo treba ugotoviti v interesu objektivnosti, ne da bi hoteli kogarkoli žaliti ali omalovaževati njegovo delo. Pač pa moramo ponovno naglasiti, da je sam ideološki boj proti alkoholizmu obsojen že v naprej v uspehi, zlasti bolj brez trdnega znanstvenega osnove. Ze večkrat smo ob raznih prilikah naglasili, da ima pijančevanje pri nas svoje sociološke vzroke; če ne znamo odpraviti teh vzrokov, je ves boj proti alkoholizmu le papirnat. Moramo celo s primerno rezervno pritruditi vinogradnikom, da bo boj proti alkoholizmu pri nas brezuspešen, dokler vino ne bo imelo primerne cene. To se pravi, dokler ne bo vinogradnik lahko prodal vsega vina, tako dolgo bo prebivalstvo v vinogradniških krajih pijančevalo in opijali se bodo tudi v drugih krajih s ceneno pijačo. S tem sicer še ni povadeno vse, a že zelo mnogo. S podražitvijo vina bi alkoholizem se ne bil povsem odpravil in je težko reči, do kakšne mere bi bil omejen. Vendar je nadprodukcija alkoholnih pijač pri nas nedvomno eden izmed važnih vzrokov alkoholizma.

Vzrokov je pa seveda več. Nikakor bi ne smeli nikdar prezreti, da alkoholne pijače v mnogih naših pasivnih krajih pomenijo ljudem surogat kruha. Tega morda nekateri ne morejo razumeti, če ne poznajo dobro socialne strukture naših pokrajin. Mislijo, da bi ljudje lahko dovolj pridelali živeža, če pridelajo pijačo. Ne vedo, da marsikje pri nas matere »hranijo« otroke nametu s mlekom z jabolčnico ali celo šmarnico in z žganjem. Vsega ni vedno kriva ne-

vednost; vedeti moramo, da je uživanje alkoholnih pijač v mnogih krajih tudi med otroki že tradicija, ustaljen način življenja, ker je pač tam pijače več kakor hrana. Ljudje v vinogradniških krajih bi brez pijače ne zmagovali težkega dela pri samem suhem kruhu ali nezabojljivi solati. »Pijača jih drži pokoncu«, kakor pravimo, alkohol jih vzpodbuja ter jim nadomestuje primanjkljaj dobre hrane.

Seveda je pa alkoholizem razširen v Sloveniji tudi v krajih, kjer ne pridelujejo vina. Zdi se, da je alkoholizem pri nas skoraj povsod enako razširjen, le njegove oblike niso vedno enake, pač pa njegove posledice, ki so zdaj že ugotovljene neizpodbitno v očitnih znakih degeneracije. Po svetovni vojni je vpliv alkoholizma med nami čedalje bolj očiten, kar si lahko razlagamo z obubožanjem prebivalstva. Si kovnjaki so ugotovili, da je škodljiv vpliv alkohola na organizem tem večji, čim večje je ne sorazmerje med porabo in proizvodnjo. To se pravi, da človek, ki mnogo je, tudi lahko mnogo več pije, ne da bi mu alkohol škodoval, medtem ko tisti, ki je malo ali celo ne je, ko pije, ne prenese brez škode tudi mnogo manj alkoholnih pijač. S tem si tudi lahko razlagamo, zakaj med severnimi narodi, ki popijejo mnogo več žganih pijač kakor mi, kljub temu ni mnogo alkoholikov. Tudi Francozi niso na glaslu kot pijanci, čeprav je med njimi izredno velika poraba vina. (Nekateri sicer domnevajo, da je izredno majhna rdnost v Franciji posledica velikega uživanja alkohola, češ alkohol vpliva na dednost tudi v tem pogledu, vendar je ta domneva brez vsakih dokazov). Glad in alkoholizem sta vsakakor v mnogo tesnejši zvezi kakor so domnevali prejšnje čase.

V tem bi morali iskati smernice praktične propagande proti alkoholizmu pri nas. Izkazalo bi se, da pobijanje alkoholizma zahteva mnogo več kakor le poveljevanje moralnega pomena treznostnega gibanja, mnogo več kakor le ideološko borbo posameznikov, kulturnih delavcev. Zdržiti bi se morali socialni delavci in gospodarstveniki, kulturni delavci s higieniki, zdravniki, učitelji itd., a vsi bi morali uživati vso podporo in zaslobo pri oblaščih. Vodstvo boja proti alkoholizmu bi morale oblaščiti celu voditi in ne le podpirati ter v tem boju upoštevati vse gospodarske, socialne in kulturne vprašanja, ki bi jih morali reševati vzporedno. Organizirano treznostno gibanje med zasebniki pa bi si naj zastavilo smoter, da bi preprečilo ljudi na vodilnih mestih o nujni potrebi takšnega, vendar narodnega boja proti alkoholizmu. To bi naj bila glavna naloga njegove propagande. Ob tej priliki pa vprašujemo, kaj je s delom lige proti alkoholizmu, ki je bila že ustanovljena pri nas in ki je zdaj raz-

DNEVNE VESTI

— **Opozorilo vojnim dobrovolcem.** V zvezi z izdajo študentskih državnih obveznic vojnim dobrovolcem namestni zemlje nas je odboj zveze vojnih prostovolcev zaprosil, da objavimo za javnost sledeče sporočilo: Odbor za državne dolge in državni kredit finančnega ministrstva je začel 10. januarja izdajati 4%ne državne obveznice, ki se dajejo vojnim dobrovolcem namestni zemlje. Ob tej priliki opozarja glavni odbor ponovno vse zainteresirane dobrovolce, naj brez kakršne koli prodajne ali izkoriščajne namene, temveč naj izkoristijo dohodke, ki jih obveznice letno nosijo z dospelimi kuponi. Posebno se opozarja dobrovolce in njihovi zakoniti nasledniki, da se izogibajo raznih posrednikov in spekulacij, ki bodo poskušali dobiti od njih obveznice daleč izpod stvarne vrednosti. Oni prostovolci, ki jim je vsakega potrebna gotovina, da bi ureili življenjske prilike svojih rodbin ali pospešili svoja gospodarstva, lahko lombardirajo te obveznice pri Poštni hranilnici in Državni hipotekarni banki. Ti državni zavodi bodo sprejemali v lombard te obveznice samo od dobrovolcev, ki so jih osebnostno dobili in to v znesku 40% nominalne vrednosti. Obratno za to posojilo bodo krite z dohodki od prodaje kuponov. Za 50.000 din nominalnih obveznic dobi dobrovoljec torej 20.000 din v gotovini. Navodila o načinu lombardiranja dobe dobrovolci pri Državni hipotekarni banki, Poštni hranilnici in v glavnem odboru zveze vojnih dobrovolcev kr. Jugoslavije. V ta namen bo odbor izdal posebna navodila, ki se bodo na zahtevo dostavila vsakemu dobrovolcu. Za vsa obvestila se je treba obrniti na glavni odbor zveze vojnih dobrovolcev kr. Jugoslavije, Beograd, Molerova 24.

— **Kz državne službe.** Prenešen je v strojni oddelki generalne direkcije državnih železnice svetnik železniške direkcije v Ljubljani Dimitrije Ilić.

— **Konferenca o davkih.** Zastopniki gospodarskih zbornic so izročili finančnemu ministru obširno spomenico, v kateri so izražene njihove želje glede izpremembe novih davčnih uredb. V ministrstvu so spomenico temeljito proučili in sklenili sklicati skupno konferenco zastopnikov finančnega ministrstva in gospodarskih zbornic. Konferenca bo sklicana v ponedeljek 18. t. m. in na nji se bo obravnavale vse v spomenici izražene želje, a po možnosti se bo tudi sklepalo o izpremembi določb o novih davčnih uredbah.

— **Prva seja izvršnega jugoslovenskega nacionalnega odbora za normalizacijo.** Prva seja tega odbora je bila pod predsedstvom načelnika industrijsko-obrtnega oddelka trgovinskega ministrstva. Na njem so bile volitve in je bil za predsednika izvoljen inž. P. Vasić, univ. profesor, za podpredsednika pa inž. Z. Pavešić in dr. Ciril Pavlin iz Ljubljane.

— **Naši trgovinski odnosi z Anglijo.** V našem trgovinskem prometu z Anglijo so nastale v začetku evropske vojne motnje zaradi blokadnih ukrepov in pokazala se je potreba nekaterih sprememb, ker je bil preprečen uvoz več predmetov. Zato je odgovorila v Anglijo Julij Hanau, zastopnik angleških gospodarskih skupin. Odgovorili bodo baje se nekateri zastopniki našega gospodarstva.

— **Tudi na zadnji seji stalnega odbora lesnega gospodarstva so razpravljali o naših trgovinskih odnosih z Anglijo,** predvsem o vprašanju povečanja izvoza lesa v Anglijo. Lesna industrija je zavzela stališče, da se izvoz lahko poveča le proti kompenzacijam, ker Anglija plačuje naš les slabše, kakor ga lahko prodamo na drugih tržiščih. Anglija bi naj nam dajala v zamenjavo surovine in sploh blago, ki ga v teh časih ne moremo dobiti na drugih tržiščih.

— **Novi italijanski poslanik prispel v Beograd.** Včeraj jutraj je prispel v Beograd novi italijanski poslanik na našem dvoru, g. Francesco Giorgio Mameli s soprogo, da prevzame posele od dosedanjega poslanika g. Indellia, ki je po treh letih in pol premeščen iz Beograda.

— **Svečana otvoritev jugoslovensko-rumunske trgovinske zbornice.** V nedeljo 17. t. m. bo v veliki dvorani beograjske trgovinske zbornice v navzočnosti trgovinskih ministrov Rumunije in Jugoslavije ter drugih zastopnikov obeh držav svečano otvorjena jugoslovensko-rumunska trgovinska zbornica. Ustanovljena je bila z namenom, da se poveča izmenjava blaga med obema državama ter poglubo medsebojni gospodarski stiki vobče. Zbornica je že dosegla lepe uspehe.

— **Ureditve jadranskih pristanišč.** V šibeniku so se mudili te dni člani strokovnega odbora, ki vodijo dela za ureditev jadranskih pristanišč. Odboru načeljuje načelnik pomorskega oddelka inž. Buzović.

— **Prof. Ružička častni doktor zagrebške univerze.** Prof. dr. Ladislav Ružička, ki je dobil Nobelovo nagrado, priredi v soboto v dvorani Delavske zbornice v Zagrebu skupno predavanje za vsa znanstvena društva in ustanove, v nedeljo pa bo svečano promoviran za častnega doktorja medicine.

— **Prošnje za odpis davčnih zaostankov.** Davčni oddelek finančnega ministrstva ponovno opozarja davkoplačevalce, da je treba prošnje za odpis davčnih zaostankov za leto 1937 vložiti najpozneje do 22. marca. Za te prošnje niso potrebni dokazi, ki jih lahko predlože davkoplačevalci tudi pozneje, vendar pa najkasneje do 22. marca.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 21. z dne 13. t. m. objavlja pravilnik o zaščiti pred letalskimi napadi II. del kemijske službe, odločbo o nadavu (aziži) na zlato pri plačevanju carinskih davcin, popravek v uredbi o spremembah in dopolnitvah uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov, popravek avtentičnih tolmachenj uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov, odločbo o dovoljevanju kreditov proti iznosnemu jamstvu in popravek v naredbi št. 3 o omejitvi tekočega goriva.

— **Turni smučarski tečaj priredi Slovensko planinsko društvo v času od 30. marca do 7. aprila in sicer preko Triglavskega poizorja.** Zbirališče tečajnikov bo v soboto 30. t. m. v hotelu »Triglav« v Moštnici, kjer bodo na razpolago nosači za vsa turo. V nedeljo dne 31. marca krenejo tečajniki skozi Krmo do Staničeve koče, kjer bo pripravljeno prenočišče. Ponedeljek dne 1. aprila je določen za smučanje po Triglavskem ledeniku in v okolici Staničeve koče. V torek 2. aprila nadaljujejo tečajniki pot preko Hrbarice v dolino Triglavskih jezer, kjer bo prenočišče v prijazni planinski postojanki SPD. V sredo dne 3. aprila prismočajo tečajniki preko Lanševca na Komno, kjer ostanejo tudi v četrtek 4. aprila. V petek 5. aprila je nadaljevanje poti do Skalaškega doma na Voglu, v soboto dne 6. aprila pod Rodico do Orožnevo koče pod Črno prstjo in v nedeljo sestop v Bohinjsko Bistrico in povratek v Ljubljano. Celokupni stroški za prehrano in prenočišče v planinskih postojankah bodo znašali za ves čas skupno s prijavnino okrog din 500. Ako se ne prijavijo najmanj 6 udeležencev se turni tečaj ne vrši. Prijava je treba poslati najkasneje do 23. marca t. l. na društveno pisarno SPD v Ljubljani. Aleksandrova cesta 4-I, kjer dobiti tudi vse podrobnejše informacije o navedenem turnem smučarskem tečaju.

— **Novi slovenski grobovi v Ameriki.** V Pueblu je umrl Nikolaj Starašinski, doma iz okolice Črnomlja. V Rock Springsu je umrl Rudolf Straus, star 48 let, doma iz Volje v Poljanski dolini. V Nanticoke je umrl Janez Kotar, star 86 let, doma iz Loke pri Hrastniku. V Milwaukee je umrla Marija Remic, stara 64 let, doma od Sv. Križa nad Mozirjem. V Pueblu je umrl Jože Fabjan, doma iz Suhe Krajine. V Forest City je umrla Marija Mihevc, doma z Vrhnike. V Windberu je umrl Matija Lavrna, star 58 let. V Ciceru je umrla Franciška Pavlič, soproga slovenskega dentista, stara 33 let. V La Salle je umrla Jera Plešić, stara 64 let, doma iz Sel pri St. Jerneju na Dolenskem. V Forest City je umrl Franc Šusteršič, doma z Velikih vrhov pri Krki. V Mc. Cooku je umrl Janez Grahek, star 88 let, doma iz Rožance v Beli Krajini. V Pittsburghu je umrl Franc Ostrošek. V Duluthu je umrl Janez Novak, star 76 let, doma z Brega pri Ribnici. V Avelu se je obesil Janez Guzelj, rojen leta 1880 v Poljanah nad Škofjo Loko, iz znane Erjavčeve družine.

— **Za zaščito otrok za primer vojne so darovali:** Janko Baloh, Ljubljana 30 din. Motoh Bogomir, Ljubljana 100 din. Zavešča Sv. Peter, Ljubljana 118 din. Sanatorij »Leonček«, Ljubljana 100 din. Pio Radonić, veletrgovina vina, Ljubljana 20 din. Franja Novak & Co., Ljubljana 25 din. Lekarna Mr. Fran Savnik, Kranj 200 din. Josip Kobe, Novo mesto 100 din. E. Löschnigg, smarje pri Jelsah 30 din. Avg. Löschnigg ml., Sv. Lovrenca na Pohorju 10 din. Franc Mastek, Maribor 200 din. Makso Samec, Maribor 100 din. Miloš Kramar, Kamnik 50 din. Najskrajnejša hvala. Unija za zaščito otrok, Ljubljana, Beethovnova 14.

— **Obiski v splošni bolnišnici v Ljubljani.** Iz res utemeljenih gospodarskih in zdravstvenih razlogov se cenjeno občinstvo vujno naproša, da izvoli obiske pri bolniških kar najbolj omejit in iz zdravstvenih razlogov po možnosti tudi brez otrok. — Uprava splošne državne bolnišnice v Ljubljani.

— **Ogleditev glavne skupščine »Druženja jugoslovenskih muzičkih avtorjev« (UJMA).** Na 17. t. m. v Beogradu sklicana redna glavna skupščina »UJMA« se iz tehničnih razlogov predloži. Dan letošnje redne glavne skupščine »UJMA« bo pravočasno objavljen.

— **Nov grob.** V Škofji rži pri Trbovljah je umrl včeraj g. France Grebenc, bivši posestnik, gostilničar in kleparski mojster. Izšel se je za kleparja in nekaj časa je v Zagorju imel samostojno obrt. Pozneje je služboval pri rudniku in je za njegov obrat izumil nekaj zelo praktičnih naprav. S svojo podjetnostjo si je ustvaril lepo domačijo in skrbno vzgledil 13 otrok, od katerih jih živi še 6 in so vsi dobro preskrbljeni. Pogreb bo jutri ob 8. z njegovega doma na župno pokopališče na Dobovcu. Pokopniško blago spomin. Žalostni rodbini naše iskreno sožalje.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večinom oblačno, spremenljivo in precej toplo vreme, ponekod malo dežja. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu in Sarajevu 18, v Zagrebu in Splitu 12, v Mariboru 11,8, v Dubrovniku in Kumboru 11, v Ljubljani 10,6, na Visu in Rabu 9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,9, temperatura je znašala 5,0.

— **Pred samomorom s kredo napisal oporoko.** Premožni kmet in kovač Nikola Gudelj iz vasi Crkvena na Hrvaškem se je včeraj v svoji delavnici obesil. Pred samomorom je napisal na železno ploščo s kredo, da zapušta vse svoje premoženje ženi.

— **Vpričo sina skočila pod vlak.** Včeraj ponoči je skočila med postajama Rama in Konjic v Bosni pod vlak Emilija Šteg. Ko je prispel vlak do Rame, je jela starka kazati znake duševne bolezni. Sin jo je pomiril in tako sta se pripeljala do prihodnje postaje Konjic. Tam pa je starka nenakrat skočila iz vagona in se vrgla pod vlak, ki jo je razmesaril.

— **Obup mlade služkinje.** V Zagrebu se je zastupila s solno kislino služkinja Pepica Rebernjak, stara 25 let. Prepeljali so jo v bolnico, kjer ji bodo skušali rešiti življenje. Kaj jo je pognalo v obup, ni znano.

— **Ukradeno manufakturno blago.** Izpred trgovine Franja Kaca v Slov. Bistrici sta bili oni dan ukradeni dve bali manufakturnega blaga. Bali sta imeli po 30 in po 25 m blaga sivkaste in modrikaste barve, ki je bilo vredno okrog 2000 din. Za tatoma manika vsaka sled.

— **Nesreče.** Posestnik Alojzij Cvar iz Zapotoka je včeraj podiral v gozdu visoko smreko. Smreka pa se je prežgajala nagloma in te Cvara oplazila debela veja, da je odletel v jarek, kjer je obležal poškodovan na glavi in po životu. Načelil si je tudi več reber. — Posestnik Jože Zajc iz Velike Loke na Dolenskem je včeraj podiral poleg svoje hiše stoletni električni drog, ki ga je hotel nadomestiti z novim. Težak drog je padel na Zajca in ga hudo poškodoval na glavi. — Delavica Katarina Gradišek iz Godiča je rabirala v gozdu suhih in padla v grapo, kjer je obležala z zlomljeno desno nogo. — Pri smučanju je padel 14letni posestnikov sin Jože Repnik iz Vrhnole nad Kranjkom in si zlomil levo koleno. — V bolnico so včeraj prepeljali tudi 12letnega Antona Šego iz Hotiča, ki je padel na stopnicah v šoli in si zlomil desno roko.

— **Vlom v stanovanje.** V Javorniku na Gorenškem je bilo vnočeno v stanovanje posestnice Marije Peselj. Vlomilca sta bila dva in sicer moški in ženska, ki sta odnesla štiri preste posteljne odeje, dve reči in dve rumeni dva namizna prta. Nekaj posteljnega perila več brisač in dve flanelasti rjuhi. Dočim moški še ni znan, so otroški urotočili, da je bila ženska neka ločenka, doma iz okolice Škofje Loke, ki se pa sedaj klati po Gorenškem in je brez stalnega bivališča. Kam sta vlomilca odnesla ukradeno robo, še ni znano, ker se tudi sama še skrivata.

— **Prve lastovke v Hrvatskem Primorju.** Letos se bo pomlad precej zakasnela, ker smo imeli izredno dolgo in ostro zimo. V Hrvatskem Primorju so se šele zdaj pojavile prve lastovke. Druga leta so priletele iz južnih krajev že prej.

— **Iz Ljubljane**

— **Lj. Nova javna ura.** Uprava cestne zeleznice je dala svoj čas montirati javno uro v nadzidku remize na Celovski cesti, ki je bila včasih samo tihi hip, ko si se peljal mimo. Ura je povrh pošteno spala in je le redko kazala pravi čas. Uro so slednjič odstranili, sedaj pa montirali novo uro na železen drog pred remizo, tako da se vidi od obeh strani, pri vožnji v mesto ali iz njega. Za gospodarsko referirajo je nova ura prav praktična pridobitev.

— **Lj. Jutri, v četrtek ob četrni na 7. bomo imeli priliko slišati drugo letošnje javno produkcijo naše Glasbene akademije, v veliki filharmonični dvorani.** Program je zelo raznolik, nastopajo gojenci in slušatelji različnih oddelkov naše najvišje glasbene institucije. Produkcija bo v veliki filharmonični dvorani. Podrobni spored je že na razpolago v Knjižarni Glasbene Maticice. Spored je obenem tudi vstopnica za koncert.

— **Lj. Prihodnji klavirski koncert bo odigral pianist Marjan Lipovšek in sicer v ponedeljek dne 18. t. m. v veliki filharmonični dvorani.** V prvem delu koncerta bo izvajal dela Scarlatti, Haydna in Beethovna. Drugi del je posvečen našim domačim avtorjem in na vrsto pridejo: Premrl, Sivice, Osterc ter Škerjanc. Koncertni program pa bosta končala Debussy in Chopin. Zanimiv spored visoke glasbene vrednosti, koncertant sam pa nam je najboljši porok za umetniško izvedbo. Poudarjamo, da bo koncert v ponedeljek dne 18. t. m. ob 20. v veliki filharmonični dvorani.

— **Lj. Sadržajski in vrtnarsko društvo na Viču ima drevi ob pol 8. v ljudski šoli predavanje s skiptičnimi slikami »O oplojevanju rastlin in o vsebini semenja. Predava g. Kregar. — V nedeljo dne 17. t. m. bo ob pol 3 popoldne pokazal g. načrznor Streljak, kako se obreže sadno drevje in trta. Predavanje bo na vrtu g. Aleša v Soški ulici 4.**

— **Lj. Dva mlada nova talenta in trije že znani pisatelji (Torkar, Klauša, Mrzel, Kranjc in Bartol) bodo v petek ob 20. nastopili na literarnem večeru v dvorani Delavske zbornice.** Vso našo kulturno javnost obozarjamo na prireditve, ki obeta biti med najzanimivejšimi v sezoni.

— **O pomenu glasbe za sodobno življenje** bo predaval drevi ob 20. v Ljudski univerzi (mala filharmonična dvorana) profesor dr. Dragotin Cvetko. Na predavanje opozarjamo.

— **Lj. Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« v Mostah pri Ljubljani vprizori v četrtek 14. t. m. ob 20. v dvorani »Sokol« Moste-Selo (kinodvorana) Kričičevu igro »Detektiv Miesla. V odmorih sodelujeta Joso in Mišo. Vabimo vse, posebno pa delavstvo iz Most, da se te delavske prireditve polnoštevilno udeleže in s tem pripomore do čim večjega razmaha delavskega kulturnega življenja v Mostah.** Vstopnice so dobre eno uro pred predstavo pri blagajni. — Odbor 147-n.

— **Lj. Kmetijska posojilnica Ljubljanske okolice z z. n. j. v Ljubljani izplačuje od 15. marca dalje vse vloge, ki dne 1. marca 1935 niso presegale zneska 5000 din.** Vse te osvojenosti in nedvigljene vloge se bodo po 30. juniju 1940 prenesle na novi račun in se bodo obrestovale po normalni obrestni meri.

— **Krasen film fantastičnega raskolija, ples in čarobnega baleta na ledu, pri katerem sodeluje znamenita drsalna skupina »The international ice folliess«.**

JOAN CRAWFORD in JAMES STEWART

KARNEVAL NA LEDU

Najelegančajša očarljiva žena Amerike v filmu, ki bo očaral vse gledalce: Ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21

LJUBOSUMNOST Loretta Young, Warner Baxter, Virginia Bruce. Roman znamenitega kirurga, ki je ljubil dve ženi in bil tudi od obeh oboževan. Kritična situacija modernega zakona, prepletena s humorjem in presenečenji. Kino Matice, 21-24 — Ob 16., 19. in 21. uri

— **Lj. Predavanje in jozefovanje društva »Soča« v ponedeljek 18. t. m. ob pol 9. zvečer v salonu pri »Levu«.** Ta večer nastopi soper naš vsakoletni odlični predavatelj g. dr. Vinko Šarabon s temo: »Razdelitev zakladov svetov. Kakor vso, bo sedanja vojna v prvi vrsti gospodarska vojna. Zato nam je predvsem treba vedeti, kako je razdeljeno blago, ki je za vojskovanje posebno važno. Kje je železo in kje je premog? Kakšne so njiju odvajalne in dovajalne možnosti? Kje je baker, kje je cink, cin, srebro, zlato itd.? In predvsem, kje je petrolej, brez katerega je v sedanjem času vojskovanje sploh nemogoče? Koliko ga potrebujemo in kako ga pridobimo? Dalje les, bombaž in kavčuk itd.? Vse to so vprašanja, ki se nam ob vsaki priliki vsiljujejo. Na zemljevidu moremo slediti odgovorom na ta vprašanja. Ti odgovori bodo predmet tega aktualnega predavanja, ki bodo tudi za nas zelo poučni. K temu res zanimivemu predavanju vabimo vse člane in prijatelje »Soče«. Vstop vsem prost. Pridite, ne zamudite prilike!

— **Lj. v Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri franciskanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEC, torej ne več na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika. 3. l.**

— **Lj. Na koncertu godalnega kvarteta Poltronieri bomo slišali godalni kvartet, ki ga je uglasbil Ravel. Ta kvartet so umetniki igrali zelo pogostokrat v največjih evropskih kulturnih središčih. Povsod z največjim umetniškim uspehom in kritiki ter občinstvo je bilo nad izvedbo izredno navdušeno. Ravelov kvartet je delo izredno visoke umetniške vrednosti v izvedbi Poltronierijevega kvarteta pa v resnici nekaj posebnega. Poleg Ravela bodo izvajali tudi Mozarta in Pich-Mangialia. Koncert kvarteta Poltronieri bo v petek 15. t. m. ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Maticice.**

— **Lj. Dve tatvine. Zepne tatvine v tramvajih se množijo.** Ivanka Gerbecva iz Ljubljane je prijavila, da ji je nekdo ukradel v tramvaju od dolenske mitnice do magistrata rjavo usnjato denarnico, ki jo je imela v ročni torbici. V denarnici je imela okrog 200 din. V Vojškovski ulici 10 je tat ukradel dva v večji vosek okvirja vredna 160 din. Tatvinca Hilda Koslerjeva je oskodovala za 160 din.

graca pri Grižah pod sani. ki so šle čezeni in mu zlomile desno nogo pod kolonom. Istega dne je padel 33-letni delavec Ivan Golob iz Trnovca pri Celju na cesti na Bregu s kolesa in si zlomil levo roko. Ponesrečenje so oddali v celjsko bolnico.

— **Umrla je v točci.** Na Mariborski cesti 3 v 85. letu starosti ga. Helena Kubiš, vdova po znanem celjskem kapilniku in skladatelju g. Kubšti. Pozreb bo v četrtek ob 17 iz mrtvašnice na okoliškem pokopališču. Pokopini bodi ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

— **Trgovine na Jožefovo in na veliko soboto.** Združenje trgovcev za mesto Celje sporoča vsemu članstvu in kupovalnemu občinstvu, da bodo trgovine v območju mestne občine celjske na praznik sv. Jožefa 19. t. m. odpre od 7.30 do 12.30. Na veliko soboto 23. t. m. bodo smele bti trgovine na drobno odpre samo do 17. trgovine na debelo in travske pisarne na bodo vse popolnoma zaprte.

— **Dišaki drž. realne gimnazije v Celju bodo uprizarili v petek 15. t. m. ob 20. pod pokroviteljstvom Feriálnega saveza v celjskem gledališču Meškovo drama »Matka« v režiji g. A. Sadarjeve. Podprte kulturno delo celjskega dišakstva in udeležite se predstave v čim večjem številu!**

— **Skiptično predavanje o Hrvatskem** Primorju s posebnim ozirom na stare umetniške spomenike in s predavanjem zvočnega filma »Od Zavrčja do Raba« bo priredil krajevalni odbor Jadranske straže v Celju s sodelovanjem Tui kopornitne zveze »Putnika« v Celju drevi ob 8 v dvorani kina »Metropol«. Predaval bo g. I. S. Vrizmanin, ravnatelj Tuiskopornitne zveze na Sušaku. Opozarjamo na to zanimivo predavanje.

Radioprogram

Cetrek, 14. marca.

7: Jutrnji pozdrav. — 7:05: Napovedi, poročila. — 7:15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Ruski zbori (plošče). — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Šramel »štirje fantje«. — 14: Poročila. — 18: Vskakemu nekaj (radijski orkester). — 18:40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19:20: Nac. ura: Negoševne finance in finančna politika (dr. Peter Popović iz Beograda). — 19:40: Objave. — 19:50: Deset minut zabave. — 20: Pergolesi: Stabat Mater. — Sodelujejo Tončka Šuštar-Maroltova (soprano), Marija Tutta (alt) in prof. Matija Tomc (orgle). — 20:45: Pri severnih oratih (Slovenska rečna glasba na ploščah). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: V odlični igra radijski orkester.

*****

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

MALI OGLASI

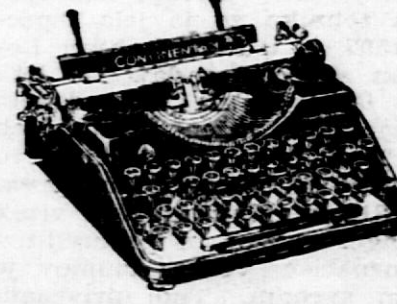
Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

CONTINENTAL

za ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

RABLJENE CEVLJE

moške obleke in perilo kupujem in prodajam. KLAUZAR, ošnjakova. 799

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

Strojepisni pouk

črni tečaj, vpisovanje in izčetek pouka poluben. Christofor učni zavod, Domobranska c. 15. 738

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in medicino dobiti najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/L

POHISTVO

najceneje pri ZORMAN, Breg 14. Vsakovrstni stol. Politarni oprave. Vsa popravila najceneje 767

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

PRIVATLJIVO

res lepo, do 23. let, ki bi jo tudi podpiral, jačem. Ponudbe na upravo lista pod »Pomladanska ljubezenc«. 798

MALI OGLASI

»Slov Naroda«
majc
siguren uspeh

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra, cesta 14

50 PAR ENTLANJE
zašuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumnic. — Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12 in Francišanska ul. 3. 4. L.

MAMICE!
Otroški voziček najhitreje in najboljše prodaje, kupite ali zamjenjate pri »PROMETU« nasproti križanski cerkve. Prepricajte se!

MALI OGLASI

KUŠEJE
ENO VEČERNO
JUGOGRAFIKA
VISTRA NASIP 23

"Ta hrana za kožo Z BIOCELOM SIGURNO ODRAVLJA GUBE."

»Njen učinek je bil skorajda magičen. V nekaj tednih sem dosegla z njo, da sem bila videti za 10 let mlajša. Kakor mi je povedal zdravnik, je Bioceol iznajdba nekakega glasilovitega dermatologa. Zda je vsebuje vsaka tuba različne kreme Tokalon. Uporabljajte to kremo vsak večer, a belo kremo Tokalon vsako jutro. S tem boste dosegli, da vam bo blesta, ovsenela polt zasijala v novi, mladostni živahnosti: napravila bo Vašo kožo čisto, svežo, čvrsto in jo bo opretila vseh nedostatkov in gub.«

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

CEVLJARSKEGA POMOČNIKA

dobrega, za zbita dela, sprejme takoj stalno Rant Jože, Kranj. Zlato polje. 783

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

KUPIM »TOPOLONO«

avto »Fiat« v najboljšem, brezhibnem stanju. Kirbiš, Celje. 794

Neapel se pripravlja na veliko razstavo

Panorama vse italijanske kolonialne moči in posesti bo svečano otvorjena 9. maja

V Neaplju se z vso vmeno pripravljajo na veliko kolonialno razstavo, ki bo svečano otvorjena 9. maja. Ze njeno ime »Triennale« italijanskih prekomorskih dežel kaže, da se ponavlja razstava vsaka tri leta. Ona je prava panorama italijanske kolonialne ekspanzije in moči. Obiskovalci bodo imeli priložnost obudovati med drugim v italijanskih kolonijah zlasti abesinsko vasico, ki bo zgrajena točno tako kakor so zgrajene vasice v Abesiniji, v nji bodo prebivali predstavniki kolonialnih narodov iz vsega italijanskega imperija. Zaenkrat so nastanjeni ti eksotični gostje v barakah in kuharji jim morajo posebno hrano, kakr-

šne so vajeni doma. Ker nočejo jesti mesa zaklanih živali, jim dajejo žive živali, da jih koljejo po svojih običajih in na svoj način. S seboj imajo tudi posebno moko, da jedo tudi kruh kakor so ga vajeni doma.

V vsakem pogledu bo poskrbljeno za to, da eksotičnim gostom iz kolonialnih dežel med bivanjem v Italiji ne bo treba izpreminjati seg in navad, niti načina življenja. Obenem bo preskrbljeno, da pridejo takoj po povratku domov v normalni tir. Velik paviljon v obliki samostana bo posvečen krščanski civilizaciji v Afriki. Začeti od prvih časov krščanstva v rimski dobi bo

nudila ta razstava pregled misijonarskega dela na polju propagande vere in krščanske civilizacije. Etnografski muzej misije v Lateranu je posodil prvič v svrhe kolonialne razstave starodavne in dragocene umetniške spomenike. V glavnem paviljonu bo vsak dan služba božja po primitivnih starokrščanskih vzorih.

Med privlačnosti razstave bo spadal tudi nov krasen akvarij, v katerem bodo zbrane ribe iz vsega italijanskega imperija. Zlasti bogata bo zbirka rib iz Rdečega morja in Indijskega oceana. V akvariju bodo občudovali gledalci tudi glavne vrste rib iz ribnikov in rek v Eritreji, Somaliji in Abesiniji. To bo eden največjih in najzanimivejših akvarijev, kar jih pozna svet. Gotovo bo privabil že akvarij sam na kolonialno razstavo mnogo obiskovalcev.

10. maja bo v Neaplju svečano otvorjeno tudi veliko zaprto gledališče, kjer bo prostora za 2000 gledalcev. Novo gledališče spada med najmodernejša gledališka poslopja v Italiji in pomeni veliko pridobitev novega Neaplja. Za otvoritveno predstavitev novega Metastasiovo igrano »Attilio Regolo«, ki jo uprizori gledališka družba dramskega konservatorija iz Rima v režiji Silvia d'Amica. Tudi tu bo otvorjeno kolonialno gledališče na prostem, ki je prvo sralno gledališče te vrste, zgrajeno v Italiji. V tem amfiteatru bo prostora za 12.000 gledalcev in odlikoval se bo z izborno akustiko.

Med nadaljnje zanimivosti neapeljske razstave moramo prišteti vsečo železnico, ki bo vezala razstavišče s krasnim hri bom Posillipo Alto. Z visoke železnice se bo videl ves neapeljski zaliv, otok Nisida, Tschin, Procida in Capri. Proga bo dolga 1649 m in vožnja po nji bo trajala šest minut. Vzpetina bo znašala 118 m. Svečana otvoritev kolonialne razstave v Neaplju bo združena z velikimi konjskimi dirkami, na katerih se bo zbrala aristokratska in družabna elita vse Italije.

balon, ki se je prvič dvignil v zrak leta 1887, so kmalu uporabili v vojaške namene. Stolejte tehnike je pomenilo tudi tehnični preokret v armadah.

Z Jesenic

Jesenjski »Monte Carlo« je spet oživel. Z nastopom lepih solčnih dni je spet oživel »Monte Carlo« znano shajališče tovarniških upokojencev. Kar je za ljubljanske upokojence Zvezda in Tivoli, to je za jeseniške upokojence lep kotiček tam gori v rebri za osnovno šolo, kjer prijetno prigrava prvo pomladansko solnce. Na tem prostoru tik nad novo cesto, stoji že nekaj let zasilno zavetišče, ki nudi našim delavskim veterantom v primeru dežja skromno streho. Tu se skoraj vsak dan zbirajo stari v delu in skrbih preizkušeni veterani, kjer pri kartah in dominah preživljajo jesen življenja. Može, ki so po 40 let in tudi več garali, si na ta način priganjajo dolgočasje in to žal največkrat pri praznih mizah kar nimajo sredstev, da bi si vsak dan privoščili po eno četrtinko cvička ali šilce ta zelenega ali pa kakšno izdatno malico. Pravi, da bodo tudi zanje nastopili boljši časi. Občina in tovarna bosta nekaj prispevali da se bo postavilo bolj primerno zavetišče, kjer bodo stari može tudi po zimi pri topli peči lahko malo med seboj pokramljali in rekli kako veselo in okroglo.

Redni občni zbor TK Škale, podružnica Jesenice, bo 14. t. m. ob 20. v stranski sobi hotela Paar na Jesenicah. Dnevni red — običajen. Vabimo vse članstvo in prijatelje, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Vlom. V noči od sobote na nedeljo je bilo vlomljeno v izložbeno omaro trgovine G. Andreja Balona na Kralja Petra c. Vlomilec (morda jih je bilo več) se je zelo dobro založil z likerji, koniakom in drugimi dobrotami tako, da je G. Balonu napravil nad 500 din škodo. Vlomilca je najbrže mučila huda jeza, ker se jestvin sloh ni dotaknil.

Vrtnarski tečaj. V petek in v soboto se je vršil v osnovni šoli vrtnarski tečaj. ki ga je po nalogu mestne občine pripravila tukajšnja podružnica Sadijskega in vrtnarskega društva. Predavali so banov. inšpektor G. Kafol, ravnatelj G. Lap iz

Ljubljane in sreski kmetijski referent g. inž. Ratelj iz Radovljice o pridelovanju in pravilni porabi zelenjave in o gojitvi cvetlic. Predavanja so se udeležile v letem številu gojenke tukajšnje gospodinske šole ter učenci in učence meščanske šole. Predavanje je bilo zelo zanimivo in poučno. Udeležba iz vrst gospodarjev in gospodinje je bila slaba in je vsakemu lahko žal, da je tako poučno predavanje prezrl in tako lepo priliko zamudil.

Strokovno šolstvo v Beli Krajini

Crmnelj, 11. marca. Bela Krajina je bila vedno najbolj zapostavljeni del Slovenije. Dočim se je za druge kraje, osobito pa za Gorenjsko skrbelo za gospodarski prosih in razvoj v vsemi javni in privatni sredstvi, se je za Belo Krajino storilo toliko kakor nič. Ni čuda, če je ta košček blagoslovljene slovenske zemlje do zadnjega ostal brez najpotrebnejših osnovnih pripomočkov za napredek.

V zadnjem času je opažati, da se je končno le pristopilo k ureditvi perečih problemov Bele Krajine in da odločujoče oblasti posvečajo več skrbi in zanimanja za to dobro ljudstvo. Velike važnosti je za napredek belokrajinskega gospodarstva uvedba kmetijskih in gospodinskih nadaljevalnih šol, ki naj bodo prve celice k ureditvi načrtnega gospodarstva med siromašnim ljudstvom.

Pod spretnim vodstvom sreskega šolskega nadzornika g. Dragotina Vondine so ustanovljene že kmetijske nad. šole v Crmnelju, Vinici in Dragatušu. Ze prvo leto je zanimanje za te šole izredno veliko saj jih redno poseja v Crmnelju 36 gojencev, na Vinici 24 in v Dragatušu 27. Po enako srečni zamisli so bile to leto ustanovljene tudi tri gospodinske nadaljevalne šole in to v Semčur, Dobličah in Crmnelju, ki imajo 35 rednih gojenk. Poleg tega je še v Metliki banovinski gospodinski tečaj, ki ga poseja 25 gojenk in se bo naslednji otvoril na Lokvici, kjer je pripravljen že tudi 16 gojenk.

Prvi koraki za napredek so storjeni, zato narašča upanje, da se bo v bližnji bodočnosti lahko tudi ta del našega naroda dvignil v novo in lepše življenje!

Vprašanje nepoboljšljivih zločincev

Viktor Rebolj obsojen na 5 let robije — Kdaj bomo dobili posebne zavode za obsojence po § 51 k. z.

Ljubljana, 13. marca. Specialist za vplamljanje v podstrešja Viktor Rebolj je včeraj spet sedel pred sodniki malega kazenskega senata, ki mu je bil predsednik s. o. s. g. Rajko Lederhas. Viktor Rebolj je nepoboljšljiv tat in vlomilec, hude kazni, ki jih je že prestal v kaznilnicah, ga niso spametovale, brž ko pride na svobodo, se loti svojega starega poklica. Kaznovan je bil že osemkrat, zagrebško sodišče mu je prisodilo pred petimi leti 3 leta in pol robije, v Dubrovniku je bil obsojen na 2 leti težke ječe, v Zagrebu nato zopet na 2 leti robije in v Ljubljani na 2 leti robije. Lani v začetku leta ga je ljubljanski kazenski senat obsodil na 11 mesecev strogega zapor. Dober mesec po prestani kazni je bil Rebolj spet aretiran. Ob aretaciji se je izdal za Viktorja Rodeta, a dokumentov ni imel pri sebi, zaradi tega so ga pridržali v policijskih zaporih. Ko so pregledali kriminalne evidenčne akte, so takoj spoznali v Rodetu nevarnega Viktorja Rebolja.

Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik je zahteval obsodo zaradi zločinov vlomne tatvine, ker pa je bil Rebolj že trikrat kaznovan na robijo, naj se po prestani kazni tudi pridržijo, ker je nevaren človek. Vselej se pojavi vprašanje, kako in kje naj se taki zakrknjeni in nepoboljšljivi zločinci pridržijo po prestani kazni, kadar zahteva državni tožilec obsodo tudi v smislu očuvanja odredb § 50 in § 51 k. z.

Po § 51 k. z. se pridržijo po prestani kazni še nadalje državljani kraljevine Jugoslavije, ki je bil zaradi naklepnega zločina najmanj trikrat obsojen na robijo, pa stori v času petih letih, ko je prestal poslednji kazni, zopet naklepnega zločina, če se da sklepati po storjenih dejanjih in po njegovem življenju, da je nevaren za javno varnost.

Odločbo o takem pridrževanju izreče sodišče z isto sodbo, s katero izreče kazni zaradi novega dejanja, toda obsojenec se ne sme pridržati po prestani kazni dlje kot 10 let. Ti obsojenci se pridržijo v posebnih zavodih ali v posebnih oddelkih kazenskega zavoda in so pod strogim nadzorstvom ter morajo delati. Pridržani obsojenec sme biti pogojno odpuščen, ko minejo tri leta po prestani kazni, če se lahko smatra, da ni več nevaren za javno varnost. Če se pogojni odpust ne preklicuje

v treh letih, je smatrati obsojenca za popolnoma prostega.

Po našem kazenskem zakoniku se taki obsojenci torej pridržijo v posebnih zavodih ali v posebnih oddelkih kazenskega zavoda, toda takih posebnih zavodov in posebnih oddelkov kaznilnic žal še nimamo, zaradi tega pridržijo take obsojence v kaznilnicah, kjer živijo tako, kakor bi bili obsojeni ne samo za dobo izrečene kazni, temveč tudi za dobo trajanja pridržanja. Zločinec, ki je bil obsojen na primer na 5 let robije, in tudi po § 51. k. z., je v resnici obsojen na 15 let robije.

Nujno je torej potrebno, da dobimo naposled vendarle zavode, v katerih bodo nepoboljšljivi zločinci pridržani in v katerih se bodo naučili delati, kajti resnično je težko za zločince, ki je bil že večkrat obsojen na robijo, pa pride na svobodo. Če tudi ima dobro voljo, da bi začel novo, poštenejše življenje, zdrkne spet ob prvi priliki na pot zločina, kajti službe taki ljudje ne morejo dobiti in dejansko nimajo nobene možnosti, da bi živeli pošteno življenje. Dandanes še delavoljni ljudje, ki imajo kazenski list še čist, težko dobijo primerno zaposlenje.

Viktor Rebolj je priznal vse zločine, zaradi katerih je bil to pot obsojen. Iz zapora je pisal svojemu bratu, naj se ga usmili in najame odvnetika, kajti preti mu § 51. k. z. Rebolj je kot star kriminalcec dobro poučen o paragrafi. Bratu je sporočil, da bo obsojen na večletno robijo, nakar ga bodo pridržali v kaznilnici in traja pridržanje lahko 10 let. Ko bo prišel na svobodo, bo star človek, ki ne bo več sposoben za življenje, izbral si bo lahko samo še prostovoljno smrt.

To pismo bratu so zaplenili in ga priložili aktom. Predsednik ga je prebral in bil mnenja, da zaplenba ni bila potrebna, pismo bi kar lahko odposlali Reboljevemu bratu. Predsednik je Rebolja vprašal, zakaj krade in vplamlja, brž ko pride na svobodo. Rebolj je odgovoril, da je skušal dobiti delo, da bi se pošteno preživljal, a kmalu so ga vselej razkrinkali kot robijaša in pri prici je bil ob službo. Nazadnje je prodajal razglednice in svinčnike po hišah, obenem pa je prejel na prilozhosti za vlom.

Seu t je Rebolja obsodil na 5 let robije in na zguho častnih državljskih pravic

za dobo 5 let. Sodišče ni izreklo očuvalne odredbe, ker upa, da se bo Rebolj po tej hudi kazni morda le poboljšal. Obsojenec je sprejel kazni, ki je bila najvišja kazni, ki jo je letos izreklo ljubljansko okrožno sodišče.

Ali se vrne ledena doba?

Ameriški meteorolog Kincer je nedavno ugotovil, da postaja na vsej zemlji topleje, če upoštevamo povprečno letno temperaturo. Zda se je pa ozglasil drugi ameriški meteorolog George Simpson, ki pravi, da lahko iz tega sklepamo, da se bliža naši zemlji nova ledena doba. Na prvi pogled se zdi ta trditve paradokсна, je pa povsem naravna. Tudi pred prejšnjimi ledenimi dobami, ki jih je preživela naša zemlja že več, je postala na niti vedno topleje. Posledica segrevanja morske vode je njeno večje izhlapevanje, kar povzroča zopet večjo oblačnost. Na tečajih se pojavlja vedno več snega in ledeniki se pomikajo v zmernejše nasove.

Simpson pravi, da lahko prinese to tudi večjo ohladiitev. Kakor v zadnji ledeni dobi, približno pred 1500 leti narastejo ledeniki od Grönlandije do severne Amerike in severne Evrope. Kdaj se bo to zgodilo pa Simpson seveda ne more povedati, ker ni prerok. Pa tudi če bi povsem držala njegova teorija, bo trajalo najmanj se tisoč let, preden pride razvoji tako daleč da nastane na zemlji zopet ledena doba.

Padalo ni nič novega

Malokdo ve, da padalo ni nobena novost, temveč da je staro že 450 let. Prvo padalo je konstruiral genialni Leonardo da Vinci l. 1480. Dolga leta je pa služilo padalo samo cirkuškim artistom, ki so razkazovali ljudem svojo umetnost s tem, da so skakali s pomočjo padal z visokih nadstropij. Tako so prepotovali vso Evropo. Šele svetovna vojna je prinesla z razvojem letalstva tudi nov razvoj padala. Zda je to neobhodno potreben rešilni pripomoček vsakega letalca.

V 13. stoletju je bil v Evropi izumljen smodnik. Vojna tehnika se je jela izpreminjati. Leta 1597 je izdelal Italijan Lorini prvi top, ki se polni z adaj. Tri leta pozneje je bil izumljen na Holandskem, daljnogled, zda takó važen pripomoček vsake vojske. Tudi podmornica ni nova orojce. Že leta 1800 je bila zgrajena prva. In ko je bil l. 1812 izumljen ladijski vijak se je pričel nagel razvoj in preureditev zlasti vojne mornarice. Večina izumov je služila vojaškim svrham. Tudi privezani

nja? Nedavno je bilo to priznanje nedvomno dolžnost. Zda je bilo zločin. In kakšen zločin, če je že takrat k samomoru vzpodbujajoče odkritje poglano kroglo, ki je skalila njegovo zenico!

Ali si lahko mislimo to žensko srce, mučeno po taki zagonetki pred sčezanim obrazom brez vida, dočim je pred njo neprestano stopala podoba ljubljani in ugasi sen nepopisne sreče?

A ta čas so postajali dnevi tedni, potem pa meseci. Gaetana pestane kmalu mati. Otok, ki ga je nosila pod svojim srcem, bi pripadal po zakonu grofu de Ferneuse, ki ga ne bo zatajil. Čakala jo je nova dolžnost. Življenja tega drobnega bitja ne sme upravit navzkriž z matriko, da bi ji ga nihče ne odrekal. Ker se ni mogla več potegovati za zakonito ločitev od slepa, niti upati, da ji bo dosežena ločitev kdaj dovolila omogočiti se s pravim očetom svojega otroka, ni smela ugrabiti nedolžnemu otročičku po zakonu pripadajočega mu očeta.

Po globokem notranjem boju se je gospa de Ferneuse odločila. Pisala je Renaudu de Valcor in mu opisala svoj tragični konflikt. Pozabil naj bi na vse, odpotoval, se oženil in postavil med se in njo kaj npopravljlivega.

Noče varati nesrečneža, oropane vse svetlobe, ki ga je njuna ljubezen pahnila v strašnejšo temo, nego je greb. In svoje žalostne usode ni hotela zvezati z življenjem dvajsetletnega ljubčka. Prosila ga je, naj si ustvari bodočnost. Vsa njena bodočnost bo pa osredotočena v njunem sinu.

Renaud se je proti taki odločitvi dovolj boril, da se je prepračil, da je neizogibna. Ta srce trgajoča in strastna debata je bila predmet korespondence, ki jo je pozneje obupani ljubček zazidal v steno svojega kabineta.

Renaud de Valcor se je končno vsaj za hip uklonil volji tiste, ki jo je oboževal. Razen svojega sestrice Marca ni imel nobenega svojca. Sklenil je odpotovati. Mikala ga je nevarna pot raziskovala. Ljubezzen sama je bila ubila v njem željo po pustolovščinah, ki se je bila oglasila, da bi mu prinesla nekaj utehe.

Odpotoval je v Južno Ameriko, ki jo je prehodil iz Buenos Airesa do Santiaga, potem se je pa vrnil v severno Bolivijo in zašel v divje kraje, kjer izvira Amazonka. Kljuboval je vsem nevarnostim, proglasi je bil za mrtvega, pa se je zopet oglasil. Po Evropi se je razširila vest, da je postal lastnik ogromne tovarne za izdelovanje kavčuka, za kar se je moral zahvaliti lahkim kupčijam, ki jih je omo-gočila brezbriznost špansko-ameriške vlade.

Čez pet, šest let se je vrnil. Ni se pa takoj pojavil na svojem posestvu de Valcor. Renaud je očividno namenoma odlašal svoj prihod v Bretagno.

Gospa de Ferneuse ni dvomila, da je delal to iz strahu, da bi ne srečal nje. Kako je moralo biti temu človeku pri srcu? Ali je bilo njegovo srce ozdravelo in kako daleč? Okolnost, da se je izogibal, se je lahko razlagala v enem in drugem smislu.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je naš predobri oče, ded in praded, gospod

FRANC GREBENC starejši

davi ob 5. na svojem domu v škofji riži pri Trbovljah po kratkem trpljenju mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 14. t. m. ob 8. zjutraj izpred niše žalosti na župno pokopališče na Dobovcu.

Trbovlje, Ljubljana, Zemun, Črna pri Prevaljah, dne 12. marca 1940.

Zalujoče rodbine:

GREBENC, CERJAK, SERBEC, VAKSELJ, SKORJANC

ZAHVALA

DR. KORUNOVI SE ISKRENO ZAHVALJUJEJO VSEM, KI SO IZKAZALI SVOJE SPOSTOVANJE NEPOZABNEMU POKOJNIKU

Dr. VALENTINU KORUNU

GIMN. RAVN. V POK.

IN ZA IZRAZENO SOZALJE.

POSEBNA ZAHVALA G. PROF. GSPANU, KI SE JE KOT PODPREDSEDNIK PROFESORSKEGA DRUŠTVA POSLOVIL OD RAJNEGA OB GROBU V IMENU STANOVSKIH TOVARISEV, IN PRIMARIJU G. DOCENTU MATKU ZA POZRTVOVALNO ZDRAVNIŠKO POMOČ.

V LJUBLJANI, DNE 12. MARCA 1940.

Krinka ljubezni

Minilo je skoraj mesec dni, ne da bi bila zapustila bolnikovo zglavje. Posledica tega je bila, da ves ta čas ni videla mladega kneza de Valcora. Njeno bližajoče se materinstvo, skrivano do priznanja, ki ga je bila storila svojemu možu, je postajalo vedno bolj očitno. V naglih kretnjah, naporu in posledicah nočnega bedenja pri ranjencu je postal njen stan jasen zdravnikom, ki so lečili Stanislava.

Ko je mogel grof končno razumeti to, kar se je govorilo okrog njega, so bile prve besede, ki jih je slišal, namigavanja na radosten dogodek. Zdravniki so se z vso vmeno lotili tega povoda, da bi navezali na življenje tega nesrečneža, ki so smatrali za svojo dolžnost odkriti mu to, kar so mu skrivale oči.

Grof de Ferneuse ni odklanjal utehe, ki so mu jo nudili ti dobro misleči ljudje. Kakor oni je navidez tudi on našel v tej obljudi očetovstva tolažbo v strašni usodi slepega človeka.

Gaetana se je ozirala nanj in ga v nepopisnem strahu poslušala. Vsak hip je pričakovala, da se mu vrne spomin. Upala je v to prebujenje. Čim je ostala z njim sama, je prežala na zlovesčo kretnjo, na besen krik, s katerim bi si nesrečnež olajšal svojo usodo, se rogal smešnemu upanju in zatajil otroka, o katerem je vedel, da ni njegov. Nedvomno bi obenem zaslišala kletev, ki bi ji velela potegniti, ki bi jo poglala iz tega po njeni krivdi zavoženega življenja in ki bi ji vsaj vrnila svobodo, ne da bi ji omilila očitke njene vesti.

Toda ne. Nič podobnega se ni zgodilo. Tudi med štirimi očmi je govoril Stanislav o svoji nesreči kot o lovski nezdgi in vse je kazalo, da se prav nič ne spominja okolnosti, ki bi ga bile prisilile k samomoru.

Nepopisne duševne muke so jele mučiti grofico de Ferneuse.

Ali je morda igral njen mož z njo plemenito komedijo odpuščenja? Ali je morda mislil na najravnanejšo osvečo? Ali pa je zares izgubil spomin? Morda je pa krogla, ki mu je vzela vid, deloma okrnila tudi njegove duševne sposobnosti?

Gaetana je morala to domnevati po nekaterih izkušnjah, ki so kazale pri slepcu na splošno opešanje spomina in izpremembo značaja, ki je bil postal slaboten, zagrenjen in čemeran.

Kaj je mogla zda storiti nesrečnica? Mar bi mogla ponoviti v večno temo pogreznjenemu pohabljenju priznanje, izgovorjeno nekoč pred možem, polnim moči in hrepenetjem po vseh radostih življenja?

Uspaja Josip Zupančič N Za »Narodno listino« Fran Jeran N Za upravo in insertni del lista Oton Christof N Vsi v Ljubljani

Sokoli in cirilmetodarji

— dve barijeri ob meji

Obmejni problemi so prvenstveno gospodarski in socialni

Maribor, 12. marca.

Poročali ste te dni o dveh lepih manifestacijah nacionalnega dela ob meji. To niso bile parade, ampak podajanje obračuna o dejanski izvršenem delu. Za nami so hvala bogu prvi časi naše svobode, ko smo v svoji naivnosti in državniški neizkušenosti mislili, da nam je sedaj vse potrebno samo ob sebi dano, da nam niso več potrebne narodno-obrambne in druge nacionalne organizacije, da je naloga države, vršiti njihove posle — in kar je še bilo takšnih in podobnih krilatice. Iztrežili smo se in uvideli, da smo se varali in da nam je prav v naši narodni državi treba še bolj krepko pijuniti v roke tudi v pogledu nacionalnega dela, v pogledu dviganja narodne zavesti in širokih narodovih masah, v pogledu ocvanja in razširjenja naše narodne posesti na naših državnih in narodnih tleh, zlasti ob meji.

Tu sta posebno dve organizaciji, ki vršita v izvajanju svojih programov izredno pomembno delo: cirilmetodarji in sokolstvo. In ravno Maribor je mogoča postojanka obeh organizacij. Občni zbor obeh mariborskih podružnic CMD in pa nedeljska letna skupščina mariborske sokolske župe sta nam dokazala in v polni meri potrdila, da tvorita ravno ti dve organizaciji dve mogočni barijeri v obrambi naše meje, v utrjevanju narodne zavesti, v reševanju socialnih, gospodarskih in kulturno-prosvetnih obmejnih problemov.

Značilno je, da vrši CMD — kakor smo čuli zopet tudi iz poročil na že omenjenem občnem zboru — v mnogem naloge, ki bi jih v resnici morala vršiti prvenstveno država, odnosno samouprava. Zidanje šol — kmalu bo na obmejnem Kozjaku že druga šola dograjena, ki jo zida CMD — je vendar prvenstveno naloga države, bano-vine, občin. Ker je to niso vršile, je poseljal vmes CMD in zgradila šole na važnih točkah. Čujemo o nadaljnjih načrtih v tej smeri. Čuli smo iz poročil tudi o stotisočih, ki so jih narodno-obrambne organizacije, predvsem CMD, vrgle na mejo za božičnice revnim otrokom. Čuli smo o pismih, ki so jih obdarovani otroci spontano pisali CMD, in videli smo v teh pismih solze veselja in sreče, pa tudi trdno voljo, vztrajati v narodni zavednosti. Čuli smo, kako CMD velikopotezno podpira obmejno učiteljsko v njegovem težavnem in napornem delu v mnogokrat skrajno žalostnih krajevnih prilikah. Čuli smo, kako tam zunaj preprosti narod sam želi složnega dela v obrambi narodnega značaja naših obmejnih krajev in v povzdigi njih gospodarskega stanja. Čuli smo iz vseh poročil resen opomin odločujočim krmarjem države in bano-vine, da je obmejni naš problem prvenstveno gospodarski in socialni. Zasluzka in kruha našemu obmejnemu človeku, da ne bo lačen, nag in bos, da ne bo gledal v tužino, kje bi si zaslužil kosček kruha, pa bo rešeno socialno vprašanje naše meje, bo rešen tudi naš nacionalni obmejni problem,

in — razen pri zakrknjenih starih renegatih — bo tudi konec stuji miselnosti, o kateri premnogokrat poročata naše časopise.

Sokolska organizacija je postavila ob vsej meji živ obrambni zid društev in čet. Kar se je v njenem okrilju v teku let pojavilo neizmerljivo in nesolidsko, to je odpadlo kot suha veja in ostalo je samo to, kar je zdravo in odporno in kar hoče resno in stvarno služiti velikim sokolskim idealom. Ponovno že in zlasti tudi lani, ko so se z nekimi strani ob meji širile prebudne vesti o tujih namerah, je obmejno sokolstvo nastopilo kakor mogočna Maginotova obrambna linija in preprečilo marsikakšno nepremišljeno nezavednih domaćih agentov tuje miselnosti, marsikakšen podvig od tujine plačanih provokaterjev in s tem v našem obmejnem ljudstvu utrđilo prepričanje o stabilnosti, nedotakljivosti naših mej v kateri koli svetovni smeri. Da vrši poleg vsega tega ravno sokolstvo tudi dober del socialnega in gospodarskega utrjevanja in kulturnega vzpona našega obmejnega naroda, tudi za to so podala poročila in župnem občnem zboru dokazov dovolj.

Smelo in s ponosom torej trdimo, da tvorijo Sokoli in cirilmetodarji mogočen jez ob naši meji, obramben zid na zunanji, ort na našo vojsko, obramben zid na znotraj proti vsem, ki bi se hoteli igrati z našimi nacionalnimi in državnimi interesi ali jim celo škodovati.

kolosu. Pri karambolu je Bergant obšel s smelnostjo desetero in so ga prepeljali v bolnico.

— Ni mi mesta. V svazi s grozno smrtjo 82letnega Jurija Črničiča v Studencih pri Mariboru je mariborsko državno tožilstvo odredilo obdukcijo njegovega trupla, ki je bila večerj popoldne v mrtvašnici pokopnega pokopališča. V obdukciji komisijski sta bila sodni zdravnik dr. Zorjan in preiskovalni sodnik dr. Šifrer. Na pokopniškem trupu, ki je bilo vse ožgano, je bilo opaziti manjše poškodbe, ki pa jih je dobil pokopnik pri padcu preko peči. Tako se je izkazalo, da je bila Črničičeva smrt posledica tragičnega naključja, ki je povzročilo strašno smrtno nesrečo, o čemer smo poročali v predvečerjšnji številki. Po obdukciji je bil pogreb blagopokopnega Jurija Črničiča. Pogreba se je udeležila množica ljudi, zlasti s Pobrežja ter iz Studencev, kjer je bil pokopnik starček zelo znan. Na njegovem poslednjem potu mu je igrala godba žalne koračnice v poslednje slovo.

— Pomenki pod lipo. Na Muti je bilo napredaj lepo posestvo. Za nakup je bilo več interesov, med njimi je bil tudi tujerodec. Posestvo je vredno okoli 300.000 din. Seveda so se uveljavila prizadevanja, da bi ne bila narodna posest ob meji okrnjena. Žal pa se je spet iz skrivnostnega ozadja utrlila metoda, ki jo konkretno označuje čudežna moč — zavarovanja. K sreči pa je ta metoda izgubila svojo moč. Obe pristojni instanci sta prepredili, da ni prešlo lipo posestvo v tuje roke. Ta primer naj bi bil svaričen pouk za vse možne bodoče slične poizkuse.

— Opozorilo rezervnim oficirjem. Vsi v Mariboru stanujoči rezervni oficirji se opozarjajo na sledeča obvezna predavanja, ki se vršijo tekom meseca marca in sicer: Za vse g. rezervne sanit. oficirje. Dne 14. marca 1940 od 20. do 21. ure v dvorani splošne bolnice. Dne 18. marca t. l. od 20. do 22. v dvorani splošne bolnice. Dne 21. marca t. l. od 20. do 21.30 v dvorani splošne bolnice. Za vse ostale rezervne oficirje: O važnosti mobilizacije dne 16. marca t. l. od 20. do 22. ure v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu. O obramba pred oklopnimi enicami dne 19. marca t. l. od 20. do 22. ure v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu.

— Zdrušno predavanje. Dr. V. predaval prof. Ladislav Mlakar v Ljudski univerzi o temi: »Zdrušništvo v raznih ekonomskih sistemih«. Po predavanju razgovor.

Kraničevi Gizeli

Sv. Jurij v Slov. goricah, 12. marca. Zlastnost so zajokali zvonovi v nedeljsko jutro. Klicali so nas k mrtvi Gizeli. Na poti od mase smo se tam zglasili. V sobano smo stopili s praga in te gledali, kako spi. Lepa si, kakor bi spala. Smrt je dahnila riko v tvoji mladi obraz. Z dobrotljivo moko je zbrisala z nje sledove stranskega trpljenja in zapisala vanj tvojo lepo dušo.

Vprašujemo se ali si res to ti, ki si se pred nekaj urami v smrtnih mukah klicala: »Zlata mamika, pomagaj mi!« Vemo, strah je bilo tvoji materi, ko ji je smrt trgala otroka iz naročja kakaj Gizela je bila nevesta in stara komaj dvajset let.

A draga mama in brat, nič ne jokajta, nič ne sprašujta: ali — tesno bo tam med okizmi grobovi. Mladi Gizeli je sedaj tako lepo, ko leži bela in mirna med vencji opojnih belih nageljnov. Nežno zelenje ji

kraji mrtva pras in bela koprena ovija njeno nežno glavo, saj ona je nevesta.

Spomin na Gizelo bo vedno svež in lep. Odšla je od nas tako mlada, čista in nedotaknjena s senčne strani življenja. Ali si morete misliti združenosti še več popolnosti in lepote kot je bil Bog zbral na enem samem rožnem grmu? A v svoji ljubezni in modrosti je določil temu grmu, da se mora sesuti na višku svoje lepote in opojnosti. Tak rožni grm je bila Gizela. Bog jo je posebno ljubil, zato jo je v svoji veliki ljubezni poklical k sebi v cvetu let, da ji s tem prihrani premnogo bridkosti in razočaranja trdega človeškega življenja.

Draga Gizela, sladko spi, mirno spi! Radi smo te imeli, saj se nas je toliko zbralo, da te sprejmemo v tvoji zadnji domok.

Oči naših lepih Slovencev gorle bodo vedno uprte vate. Ne bo ti samotno, saj sta ti mama in brat položila na srce venec ljubezni iz belih nageljnov. Še pomlad ti bo zasidala cvetice in lastavice s tvoje domačije bodo zakrožile nad tvojim novim domom. Gizela, kajne? Tesno ni tam med okizmi grobovi, ko drobne ptice s tenkimi glasovi pomladi novo pesem zapojejo.

Mariborsko gledališče

Sreda, 13. Zaprto. Tek, 14. ob 20.: Vdova Rožinka. Rad. A.

— Svetovni sloves angleške operete »Gejša« je povzročila posebej harmonična med vsebino in krajem dejanja ter godbo in petjem. Vsebinsko in krajeno je celo dejanje polno mikavne romantike. Nastopajo predavatelji dveh svetov: zapada in vzhoda. V Maribor pa »Gejša« prinese še razna zanimiva presenečenja.

Iz Ptuja

— Občni zbor JS se je vršil v soboto v spodnji dvorani Narodnega doma pod predsedstvom g. Ladislava Jeršeta. Zbor so se razen številnega članstva udeležili tudi zastopniki sreskega načelnika pristav g. Abram, mestni župan g. dr. Remec, zastopnik komandanta mesta g. kapetan Vukosavljič ter zastopniki raznih društev in korporacij. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je bil tukajšnji krajevni odbor lani zelo aktiven ter je posebej posebno skrb podmladkom JS, katerim je naklonil podporo okoli 8000 din za letovanje na morju. Članov šteje organizacija 371. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imel krajevni odbor dohodkov 33.438 din 50 par, izdatkov pa 29.135 din, tako da je bilo v blagajni konec leta 1939 še čistega 4303 din 50 par. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Ladislav Jerše, davčni inšpektor, ostali odbor pa je ostal po večini ti.

Iz Celja

— Trgovine na Jočfovo in na veliko soboto. Združenje trgovcev za mesto Celje sporoča vsemu članstvu in kupovalcem občinstvu, da bodo trgovine v območju mestne občine celjske na praznik sv. Jožefa 19. t. m. odprte od 7.30 do 12.30. Na veliko soboto 23. t. m. bodo smele b. t. trgovine na drobno odprte samo do 17. trgovine na debelo in trgovske pisarne pa bodo ves popoldan zaprte.

Lep razvoj obmejnega strelstva

Studenški in pobreški strelci so zborovali

Maribor, 12. marca

Pri bratu Renčlju na Pobrežju je bil redni občni zbor Strelske družine na Pobrežju. Članstvo se je polnostojno zbralo, da čuje društvene funkcije, ki so polagali račun o svojem delu v preteklem letu. Predsednik brat Caf je otvoril občni zbor s kratkim nagovorom, pozdravil narvoča delegata mariborskega strelskega okrožja brata dr. Vauhnika in Slavka Rejo. Podal je nato kratko poročilo o društvenem delovanju v preteklem poslovnem letu in o smernicah za bodoče delo. Njegovo poročilo je vzel občni zbor z živahnim odobravanjem na znanje. Sledila so poročila ostalih funkcionarjev, ki so bila istako topla sprejeta. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z agilnim predsednikom Cafom na čelu. Pri slučajnostih sta spregovorila delegata strelskega okrožja brata dr. Vauhnik in Reja. Po izčrpanem dnevnem redu se je predsednik toplo zahvalil navzočim za marljivo delovanje in zaključil lepo uspešni občni zbor.

Občni zbor Strelske družine Studenci pa se je vršil v Germekovi dvorani ob lepi udeležbi članstva. Občni zbor je otvoril in vodil marljivi predsednik in agilni nacionalni bореc brat inž. Djordjevič, ki je imel v uvodu lep nagovor. Pozdravil je vse strelce, posebno pa delegata mariborskega strelskega okrožja brata Slavka Rejo. Predsednik se je zahvalil vsem bratom za pomoč pri delovanju v preteklem letu in ob tej priliki poudaril, naj bi novoizvoljeni odbor nadaljeval delo v strelskem pokretu z marljivostjo in vztrajnostjo. Na se vsak zaveda, da mora biti vsak Jugosloven ponosen na to, da je član te viteške organizacije. V svojem objektivnem poročilu je omenjal razne vzroke, ki so preprečevali, da družina ni mogla v vsakem pogledu napredovati. Sledila so obširna in vestno sestavljena poročila ostalih bratov tajnika Davidoviča, blagajnika Pegana, nastavnika Klera in člena nadzornega odbora Čička in Pintarja. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen stari odbor, ki mu ponovno načeljuje nemurni predsednik inž. Djordjevič. Na koncu je spregovoril še delegat strelskega okrožja brat Reja, ki je navzočim sporočil potek skupščine strelskega saveza v Beogradu, nakar je predsednik zaključil občni zbor s pozivom k vztrajnejemu vežbanju in disciplini, posebno sedaj v tej težki svetovni situaciji.

nalni bореc brat inž. Djordjevič, ki je imel v uvodu lep nagovor. Pozdravil je vse strelce, posebno pa delegata mariborskega strelskega okrožja brata Slavka Rejo. Predsednik se je zahvalil vsem bratom za pomoč pri delovanju v preteklem letu in ob tej priliki poudaril, naj bi novoizvoljeni odbor nadaljeval delo v strelskem pokretu z marljivostjo in vztrajnostjo. Na se vsak zaveda, da mora biti vsak Jugosloven ponosen na to, da je član te viteške organizacije. V svojem objektivnem poročilu je omenjal razne vzroke, ki so preprečevali, da družina ni mogla v vsakem pogledu napredovati. Sledila so obširna in vestno sestavljena poročila ostalih bratov tajnika Davidoviča, blagajnika Pegana, nastavnika Klera in člena nadzornega odbora Čička in Pintarja. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen stari odbor, ki mu ponovno načeljuje nemurni predsednik inž. Djordjevič. Na koncu je spregovoril še delegat strelskega okrožja brat Reja, ki je navzočim sporočil potek skupščine strelskega saveza v Beogradu, nakar je predsednik zaključil občni zbor s pozivom k vztrajnejemu vežbanju in disciplini, posebno sedaj v tej težki svetovni situaciji.

Zaporedna smrt starčka in starke

Komaj so pokopali moža, že mu je sledila v grob tudi žena — Drž. tožilstvo odredilo obdukcijo

Maribor, 12. marca

V Hotinji vasi pri Mariboru se je pripetila nenavaden dogodek. Dne 8. t. m. je umrl 77letni preužitkar Franc Primce. Za svoja stara leta se je bil primerno preskrbel, saj je bilo zanj in za njegovo ženo Lizo načrtovanih pri slivniški občini 12.000 din. Franca Primca so ob lepem spremstvu pokopali na slivniškem pokopališču.

Dva dni pozneje v nedeljo 10. t. m. pa je preminila njegova 79letna žena Liza. Našli so jo mrtvo v njeni sobi. V zvezi z njeno smrtjo pa so začeli ljudje iz Hotinje vasi in Slivnice pripovedovati ter ugovarjati najrazličnejše reči, s čimer so hoteli pojasniti vzrok njene nenadne smrti. O teh govoricah in ugovarjanjih so izvedeli tudi hoski orožniki, ki so se pričeli zanimati za to zadevo. Obvestili so o vsebini ljudskih govoric državno tožilstvo v Mariboru, ki je na podlagi prijave odredilo obdukcijo trupla pokojne Lize Primceve.

Danes popoldne je bila v slivniški mrtvašnici obdukcija trupla pokojne Lize Primceve. V obdukciji komisijski sta bila zdravstveni inšp. dr. Jurečko in preiskovalni sodnik dr. Lampert. Obdukcija je dognala pri raztelesenju, da so nastale v organizmu pokojne Primceve v zadnjem času gotove organske spremembe, ki so v zvezi z njeno starostjo. Komisija ni mogla dognati kriminalne krivde zaradi njene smrti. Ker pa obstaja sum zastrupitve, so drobne pojke Primceve poslali v svrhu preiskave fiziološkemu inštitutu v Ljubljani, kjer bodo na podlagi analize vsebine drobcev lahko dognali točen vzrok smrti pokojne Primceve. V primeru, da bi se izkazala upravičenost suma, bodo izkopali truplo pokojnega Franca Primca in ga tudi raztelesili.

Mariborske in okoliške novice

— Jutri zaključek materinskega tečaja. Mariborsko zavedno žensko se je lepo odzvalo vabilu tukajšnjega ženskega društva, ki obkupi predeh predavanj v okviru letošnjega materinskega tečaja. Misel tradicionalnega vsakoletnega materinskega tečaja se je globoko zasedla v vrstah mariborskega žensstva, ki se v polni meri zaveda težavnih nalog in odgovornosti, ki jo nalaga žensstvu naša doba. Do zadnjega kotička polna je bila dvorana Ljudske univerze ob snočnem poučnem ter izredno zanimivem predavanju naše popularne kulturne delavke Angele Vodote, ki je v tehtnih izjavah prikazala sredstva, ki nam pomagajo do tega, da vzgojimo narod postojakov. Njena izvajanja so vzbudila toplo priznanje navzočih. Jutri v četrtek pa je zaključno predavanje letošnjega materinskega tečaja. Na sporedu je predavanje o našem času in vzgoji (prof. A. Černe). Mariborsko žensko bo tudi ob jutrišnjem predavanju napolnilo dvorano Ljudske univerze.

— Pomanjkanje vode. Ponekod čutiljo zelo pomanjkanje vode. Preko noči že tako ne teče. Zgodnje dni pa se pojavljajo tudi preko dneva občutne motnje, tako da vode po delj časa sploh ni. Potrebno bi bilo, da se vsaj preko dneva zagotovi redni dotok vode.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Maverjeva lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12, in Vaupotova lekarna pri Anđelu varuhu, Aleksandrova cesta, tel. 22-13.

— Ročno blagajno so našli v Dravi. V večerjšnji številki smo poročali o vlovu v mestni socialno-politični urad. Izginila je ročna blagajna, v kateri je bilo 3000 din gotovine, razni dokumenti in hranilne knjižice. Policija je takoj začela s poizvedbami. Ob Pristanu so našli v Dravi ročno blagajno, ki je bila zaklenjena. V blagajni so bili dokumenti in hranilne knjižice, o

gotovini pa ni bilo ne duha ne sluha. Poizvedbe se nadaljujejo. Ponavljajoči se vlovni v zadnjem času v Mariboru kažejo, da se je v našem mestu spet pojavila nevarna vlomilska družina, ki s svojimi vlomilskimi akcijami zelo vzmernirja prebivalstvo. — Nekaj o stotisočih. Na zadnji proračunski seji mestne občine je bil odobren kredit 100.000 din za gradnjo novega stadiona. Kakor je lepo in hvale vredno, da se tudi športne organizacije podpirajo, se je vendar marsikateri Mariborčan pri tej postavki zamislil, kajti 100.000 din je vendar le znesek, ki bi se lahko porabil za kakšno bolj koristno zadevo. Res je, da se je zadnja leta pri nas šport dvignil, kar je predvsem zaslug naša mladine. Toda to še ne more biti vzrok za gradnjo novega stadiona, saj so celo v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, kjer so centri športnih pokretov, v tem pogledu precej skromni. Ta mesta seveda v vsakem pogledu prekašajo Maribor, tako po številu prebivalcev, kakor po športnih klubov, dasi je tam na stotisoče športnikov. Tako je na primer v Beogradu okoli 80 športnih klubov, ki sta jim na voljo dva stadiona, v Zagrebu pa ima okoli 60 športnih klubov le en športni stadion, v Ljubljani pa tudi menda samo enega. Sorazmerno v tem pogledu Maribor prekaša ostale kraje, ker ima poleg raznih športnih igrilj lep stadion SK Železničarja, na katerem je prostora za 20 do 30 tisoč gledalcev, toda prireditelji so srečni, če ob priliki športnih iger prodajo okrog 400 vstopnic. Za šport je torej nekako preskrbljeno. Mnogo slabše v tem pogledu pa je preskrbljeno za kulturo. Kako nujno potrebno bi na primer bilo novo gledališče, menda ni treba posebej poudarjati. Sedanje gledališko poslopje pač ne ustreza našim prilikam, razen tega pa potrebujemo še nešteto drugih ustanov, kakor delavski azil, dograditve paviljona splošne bolnice, ki čaka na kredit že več let itd. Omenjenih 100.000 din kredita naj bi se torej po-

MALI OGLASI

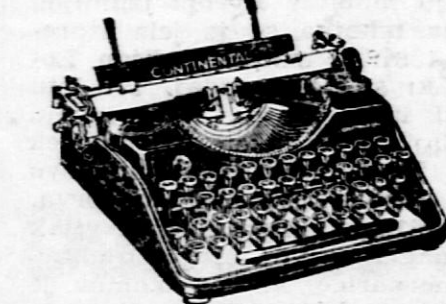
Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

MALI OGLASI

»Slov Naroda«

ima

sigaren aspea

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila

si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumnic.

Velika zaloga perja po 7.— din.

Ljubljana, Gosposvetska c. 12

in Franciskanska ul. 3. 4. L.

MAMICE!

Otroški voziček najhitreje in najboljše prode, kupite ali zamenjate pri »PROMETU« nasproti križanske cerkve. Prepičajte se!

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

Strojepisni pouk

»černi tečaj«, vpisovanje in izdajanje pouka poluben. Christofor učni zavod, Domobranska c. 15. 738

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 18/L

POHISTVO

najceneje pri ZORMAN, Breg 14. Vsaokvrstni stoli. Polituriranje. Vsa popravila najceneje

797

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

PRILATELJICO

res lepo, do 23. let, ki bi jo tudi podpiral, iščem. — Ponudbe na upravo lista pod »Pomladanska ljubezen«.

798

KUŠEJE

»KNO«

VEČERJAVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

„Ta hrana za kožo Z BIOCELOM SIGURNO ODPRAVLJA GUBE.“

»Njen učinek je bil skorajda magičen. V nekaj tednih sem dosegla z njo, da sem bila videti za 10 let mlajša. Kakor mi je povedal zdravnik, je Bioceol iznajdba nekega glasovitega dermatologa. Zdej ga vsebuje vsaka tuba rožnate kreme Tokalon. Uporabljajte to kremo vsak večer, a belo kremo Tokalon vsako jutro. S tem boste dosegli, da vam bo blede, ovenele polt zasijala v novi, mladostni živahnosti: napravila bo Vašo kožo jasno, svežo, čvrsto in jo bo oprostile vseh nedostatkov in gub.«

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

CEVLJARSKEGA

POMOČNIKA

dobrega, za zbita dela, sprejme

takoj stalno Rant Jože, Kranj, Zlato polje. 783

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

KUPIM »TOPOLINO«

avto »Fiat« v najboljšem, brezhibnem stanju. Kirbiš, Celje.

794

Neapel se pripravlja na veliko razstavo

Panorama vse italijanske kolonialne moči in posesti bo svečano odprta 9. maja

V Neaplju se z vso vmeno pripravljajo na veliko kolonialno razstavo, ki bo svečano odprta 9. maja. Z njeno imeno »Triennale« italijanskih prekomorskih dežel kaže, da se ponavlja razstava vsaka tri leta. Ona je prava panorama italijanske kolonialne ekspanzije in moči. Obiskovalci bodo imeli priliko občudovati med drugim v italijanskih kolonijah zlasti abesinsko vasi, ki bo zgrajena točno tako kakor so zgrajene vasi v Abesiniji, v nji bodo pa prebivali predstavniki kolonialnih narodov iz vsega italijanskega imperija. Zaenkrat so nastanjeni ti eksotični gostje v barakah in kuhati jim morajo posebno hrano, kakr-

šne so vajeni doma. Ker nočejo jesti mesa zaklanih živali, jim dajejo žive živali, da jih koljejo po svojih običajih in na svoj način. S seboj imajo tudi posebno moko, da jedo tudi kruh kakor so ga vajeni doma.

V vsakem pogledu bo poskrbljeno za to, da eksotičnim gostom iz kolonialnih dežel med bivanjem v Italiji ne bo treba izpremeniti šeg in navad, niti načina življenja. Obenem bo preskrbljeno, da pridejo takoj po povratku domov v normalni tir. Velik paviljon v obliki samostana bo posvečen krščanski civilizaciji v Afriki. Začenši od prvih časov krščanstva v rimski dobi bo

nudila ta razstava pregled misijonarskega dela na polju propagande vere in krščanske civilizacije. Etnografski muzej misije v Lateranu je posodil prvič v svrhe kolonialne razstave starodavne in dragocene umetniške spomenike. V glavnem paviljonu bo vsak dan služba božja po primitivnih starokrščanskih vzorih.

Med privlačnosti razstave bo spadal tudi nov krasen akvarij, v katerem bodo zbrane ribe iz vsega italijanskega imperija. Zlasti bogata bo zbirka rib iz Rdečega morja in Indijskega oceana. V akvariju bodo občudovali gledalci tudi glavne vrste rib iz ribnikov in rek v Eritreji, Somaliji in Abesiniji. To bo eden največjih in najzanimivejših akvarijev, kar jih pozna svet. Gotovo bo privabil že akvarij sam na kolonialno razstavo mnogo obiskovalcev.

10. maja bo v Neaplju svečano odprto tudi veliko zaprti gledališče, kjer bo prostora za 2000 gledalcev. Novo gledališče spada med najmodernejša gledališka poslopja v Italiji in pomeni veliko pridobitev novega Neaplja. Za otvoritveno predstavo so izbrali Metastasiovo igrano »Attilio Regolo«, ki jo uprizori gledališka družba dramskega konservatorija iz Rima v režiji Silvia d'Amiea. Tudi tu bo odprto kolonialno gledališče na prostem, ki je prvo srhalno gledališče te vrste, zgrajeno v Italiji. V tem amfiteatru bo prostora za 12.000 gledalcev in odlikoval se bo z izborno akustiko.

Med nadaljnjimi zanimivostmi neapeljske razstave moramo prštevat še večje železnice, ki bo vodila razstavišče s krasnim hribovom Posillipo Alto. Z visoke železnice se bo videl ves neapeljski zaliv, otok Nisida. Tschin, Procida in Capri. Proga bo dolga 1649 m in vožnja po nji bo trajala šest minut. Vzpetina bo znašala 118 m. Svečana otvoritev kolonialne razstave v Neaplju bo združena z velikimi konjskimi dirkami, na katerih se bo zbrala aristokratska in družabna elita vse Italije.

za dobo 5 let. Sodišče ni izreklo očuvane odredbe, ker upa, da se bo Rebolj po tej hudi kazni morda le poboljšal. Obsojenec je sprejel kazen, ki je bila najvišja kazen, ki jo je letos izreklo ljubljansko okrožno sodišče.

Ali se vrne ledena doba?

Ameriški meteorolog Kincer je nedavno ugotovil, da postaja na vsej zemlji topleje, če upoštevamo povprečno letno temperaturo. Zdi se, da se je po ogledu družni ameriški meteorolog George Simpson, ki pravi, da lahko iz tega sklepamo, da se bliža naši zemlji nova ledena doba. Na prvi pogled se zdi ta trditve paradoksalna, je pa povsem naravna. Tudi pred prejšnjimi ledenimi dobami, ki jih je preživela naša zemlja že več, je postalo na njej vedno topleje. Posledica segrevanja morske vode je njeno večje izhlapevanje, kar povzroča zopet večjo oblačnost. Na tečajih se pojavlja vedno več snega in ledeniki se pomikajo v zmernejše pase.

Simpson pravi, da lahko prinese to tudi večje ohlajanje. Kakor v zadnji ledeni dobi, približno pred 1500 leti narastejo ledeniki od Grönlandije do severne Amerike in severne Evrope. Kdaj se bo to zgodilo pa Simpson seveda ne more povedati, ker ni prerok. Pa tudi če bi povsem držala njegova teorija, bi trajalo najmanj še tisoč let, preden pride razvoj tako daleč, da nastane na zemlji zopet ledena doba.

Padalo ni nič novega

Malokdo ve, da padalo ni nobena novost, temveč je staro že 450 let. Prvo padalo je konstruiral genialni Leonardo da Vinci 1480. Dolga leta je pa služilo padalo samo cirkuškim artistom, ki so razkazovali ljudem svojo umetnost s tem, da so skakali s pomočjo padal z visokih nadstropij. Tako so prepotovali vsi Evrope. Šele svetovna vojna je prinesla z razvojem letalstva tudi nov razvoj padala. Zdaj je to neobhodno potreben rešilni pripomoček vsakega letalca.

V 13. stoletju je bil v Evropi izumljen smodnik. Vojna tehnika se je jela izpreminjati. Leta 1597 je izdelal Italijan Lorini prvi top, ki se polni z adaj. Tri leta pozneje je bil izumljen na Holandskem, daljnogled, zdaj tako važen pripomoček vsake vojske. Tudi podmornica ni nova izum. Že leta 1800 je bila zgrajena prva. In ko je bil 1.812 izumljen ladijski vijak se pričel nagel razvoj in preureditev zlasti vojne mornarice. Večina izumov je služila vojaškim svrham. Tudi prirezani

balon, ki se je prvič dvignil v zrak leta 1887, so kmalu uporabili v vojaške namene. Stoletje tehnike je pomenilo tudi tehnični preokret v armadah.

Z Jesenic

Jesenjski »Monte Carlo« je spet oživel. Z nastopom lepih solčnih dni je spet oživel »Monte Carlo« znano shajališče tovarniških upokojencev. Kar je za ljubljanske upokojence Zvezda in Tivoli, to je za jeseniške upokojence lep kotiček tam gor v rebri za osnovno šolo, kjer prijetno prigrava prvo pomladansko sonce. Na tem prostoru tik nad novo cesto, stoji že nekaj let zaslonno zavetišče, ki nudi našim delavskim veterantom v primeru dežja skromno streho. Tu se skoraj vsak dan zbirajo stari v delu in skrbeh preizkušeni veterani, kjer pri kartah in dominah preživljajo jesen življenja. Može, ki so po 40 let in tudi več garali, si na ta način preganjajo dolgočasje in to žal največkrat pri praznih mizah ker nimajo sredstev, da bi si vsak dan privoščili po eno četrtno cvička ali šilce ta zelenega ali pa kakšno izdatno malico. Pravijo, da bodo tudi zanje nastopili boljši časi. Občina in tovarna bosta nekaj prispevali da se bo postavilo bolj primerno zavetišče, kjer bodo stari možje tudi po zimi pri topli peči lahko malo med seboj pokramljali in rekli kako veselo in okroglo.

Redni občini zbor TK Škale, podružnica Jesenice, bo 14. t. m. ob 20. v stranski sobi hotela Paar na Jesenicah. Dnevni red — običajen. Vabimo vse članstvo in prijatelje, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Vlom. V noči od sobote na nedeljo je bilo vpljeno v izložbeno omaro trgovinice g. Andreja Balona na Kralja Petra c. Vlomilec (morda jih je bilo več) se je zelo dobro založil z likerji, konjakom in drugimi dobrotami tako, da je z Balonu napravil nad 500 din škodo. Vlomilec je nabrže mučila huda žeja, ker se jestvin sploh ni dotaknil.

Vrtnarski tečaj. V petek in v soboto se je vršil v osnovni šoli vrtnarski tečaj. Ki ga je po nalogu mestne občine priredila tukajšnja podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva. Predavali so banov. inspektor g. Kafol, ravnatelj g. Lap iz

Ljubljane in sreski kmetijski referent g. inž. Radej iz Radovljice o pridelovanju in pravilni porabi zelenjave in o gojitvi cvetlic. Predavanja so se udeležile v lepeh številu gojenke tukajšnje gospodarske šole ter učenci in učenke meščanske šole. Predavanje je bilo zelo zanimivo in poučno. Udeležba iz vrst gospodarjev in gospodinj je bila slaba in je vsakemu lahko žal, da je tako poučno predavanje prezrl in tako lepo priliko zamudil.

Strokovno šolstvo v Beli Krajini

Crnomelj, 11. marca

Bela Krajina je bila vedno najbolj za postavljeni del Slovenije. Dočim se je za druge kraje, osobito pa za Gorenjsko skrbelo za gospodarski prosep in razvoj vsemi javnimi in privatnimi sredstvi, se je za Belo Krajino storilo toliko kakor nič. Ni čuda, če je ta košček blagoslovljene slovenske zemlje do zadnjega ostal brez najpotrebnejših osnovnih pripomočkov za napredek.

V zadnjem času je opaziti, da se je končno le pristopilo k ureditvi perezih problemov Bele Krajine in da odločujoče oblasti posvečajo več skrbi in zanimanja za to dobro ljudstvo. Velike važnosti je za napredek belokrajinskega gospodarstva uvedba kmetijskih in gospodinskih nadaljevalnih šol, ki naj bodo prve celice k ureditvi načrtnega gospodarstva med siromašnim ljudstvom.

Pod spretnim vodstvom sreskega šolskega nadzornika g. Dragotina Vontine so ustanovljene že kmetijske nad. šole v Crnomlju, Vinici in Dragatušu. Ze prvo leto je zanimanje za te šole izredno veliko saj jih redno poseca v Crnomlju 36 gojencev, na Vinici 24 in v Dragatušu 27. Po enako srečni zamisli so bile to leto ustanovljene tudi tri gospodinske nadaljevalne šole in to v Semčju, Dobličah in Crnomlju, ki imajo 35 rednih gojenk. Poleg tega je še v Metliki banovinski gospodinski tečaj, ki ga poseca 25 gojenk in se bo naslednji otvoril na Lokvici, kjer je prihlasenih že tudi 16 gojenk.

Prvi koraki za napredek so storjeni, zato narašča upanje, da se bo v bližnji bodočnosti lahko tudi ta del našega naroda dvignil v novo in lepše življenje!

Vprašanje nepoboljšljivih zločincev

Viktor Rebolj obsojen na 5 let robije — Kdaj bomo dobili posebne zavode za obsojence po § 51 k. z.

Ljubljana, 13. marca
Specialist za vamljanje v podstrešju Viktor Rebolj je včeraj spet sedel pred sodniki malega kazenskega senata, ki mu je bil predsednik s. o. s. g. Rajko Lederhas. Viktor Rebolj je nepoboljšljiv tat in vlomilec, hude kazni, ki jih je že prestal v kaznilnicah, ga niso spametovale, brz ko pride na svobodo, se loti svojega starega poklica. Kaznovan je bil že osemkrat, zagrebško sodišče mu je prisodilo pred petimi leti 3 leta in pol robije, v Dubrovniku je bil obsojen na 2 leti težke ječe, v Zagrebu nato zopet na 2 leti robije in v Ljubljani na 2 leti robije. Lani v začetku leta ga je ljubljanski kazenski senat obsodil na 11 mesecev strogega zapor. Dober mesec po prestani kazni je bil Rebolj spet aretiran. Ob aretaciji se je izdajal za Viktorja Rodeta, a dokumentov ni imel pri sebi, zaradi tega so ga pridržali v policijskih zaporih. Ko so pregledali kriminalne evidenčne akte, so takoj spoznali v Rodetu nevarnega Viktorja Rebolja.

Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik je zahteval obsodbo zaradi zločinov vplodne tatvine, ker pa je bil Rebolj že trikrat kaznovan na robijo, naj se po prestani kazni tudi pridrži, ker je nevaren človek. Vselej se pojavi vprašanje, kako in kje naj se taki zakrknjeni in nepoboljšljivi zločinci pridržijo po prestani kazni, kadar zahteva državni tožilec obsodbo tudi v smislu očuvanih odredb § 50 in § 51 k. z.

Po § 51 k. z. se pridržijo po prestani kazni še nadalje državljani kraljevine Jugoslavije, ki je bil zaradi naklepnega zločina najmanj trikrat obsojen na robijo, pa stori v času petih letih, ko je prestal poslednjo kazen, zopet naklepnno zločinstvo, če se da sklepati po storjenih dejanjih in po njegovem življenju, da je nevaren za javno varnost.

Odločbo o takem pridrževanju izreče sodišče z isto sodbo. S ko izreče kazen zaradi novega dejanja, toda obsojenec se ne sme pridržati po prestani kazni dlje kot 10 let. Ti obsojenci se pridržijo v posebnih zavodih ali v posebnih oddelkih kazenskega zavoda in so pod strogim nadzorstvom ter morajo delati. Pridržani obsojenec sme biti pogojno odpuščen, ko minejo tri leta po prestani kazni, če se lahko smatra, da ni več nevaren za javno varnost. Če se pogojni odpust ne preklicuje

v treh letih, je smatrati obsojenca za popolnoma prostega.

Po našem kazenskem zakoniku se taki obsojenci torej pridržijo v posebnih zavodih ali v posebnih oddelkih kazenskega zavoda, toda takih posebnih zavodov in posebnih oddelkov kaznilnic žal še nimamo, zaradi tega pridržijo take obsojence v kaznilnicah, kjer živijo tako, kakor bi bili obsojeni ne samo za dobo izrečene kazni, temveč tudi za dobo trajanja pridržanja. Zločinec, ki je bil obsojen na primer na 5 let robije, in tudi po § 51. k. z., je v resnici obsojen na 15 let robije.

Nujno je torej potrebno, da dobimo napolnjen vendarle zavode, v katerih bodo nepoboljšljivi zločinci pridržani in v katerih se bodo naučili delati, kajti resnično je težko za zločince, ki je bil že večkrat obsojen na robijo, pa pride na svobodo. Če tudi ima dobro voljo, da bi začel novo, poštenejše življenje, zdrkne spet ob prvi priliki na pot zločina, kajti službe taki ljudje ne morejo dobiti in dejansko nimajo nobene možnosti, da bi živeli pošteno življenje. Dandanes še delavoljni ljudje, ki imajo kazenski list še čist, težko dobijo primerno zaposlenje.

Viktor Rebolj je priznal vse zločine, zaradi katerih je bil to pot obsojen. Iz zapora je pisal svojemu bratu, naj se ga usmili in najame odvnetika, kajti preti mu § 51. k. z. Rebolj je kot star kriminalcec dobro poučen o paragrafihi. Bratu je sporočil, da bo obsojen na večletno robijo, nakar ga bodo pridržali v kaznilnici in trajajo pridržanje lahko 10 let. Ko bo prišel na svobodo, bo star človek, ki ne bo več sposoben za življenje, izbral si bo lahko samo še prostovoljno smrt.

To pismo bratu so zaplenili in ga priložili aktom. Predsednik ga je prebral in bil mnenja, da zaplenba ni bila potrebna, pismo bi kar lahko odposlali Reboljevemu bratu.

Predsednik je Rebolja vprašal, zakaj krade in vamlja, brz ko pride na svobodo. Rebolj je odgovoril, da je skušal dobiti delo, da bi se pošteno preživljal, a kmalu so ga vselej razkrinkali kot robijaša in pri priči je bil ob službo. Nazadnje je prodajal razglednice in svinčnike po hišah, obenem pa je prežal na priliko za vlom.

Senat je Rebolja obsodil na 5 let robije in na zgubo častnih državljskih pravic

Daniel Lesneur

Krinka ljubezni

Roma

Minilo je skoraj mesec dni, ne da bi bila zapustila bolnikovo zglavje. Posledica tega je bila, da ves ta čas ni videla mladega kneza de Valcora. Njeno bližajoče se materinstvo, skrivano do priznanja, ki ga je bila storila svojemu možu, je postajalo vedno bolj očitno. V naglih kretnjah, naporu in posledicah nočnega bedenja pri ranjencu je postal njen stan jasen zdravnikom, ki so lečili Stanislava.

Ko je mogel grof končno razumeti to, kar se je govorilo okrog njega, so bile prve besede, ki jih je slisal, namigavanja na radosten dogodek. Zdravniki so se z vso vmeno lotili tega povoda, da bi navezali na življenje tega nesrečnega, ki so smatrali za svojo dolžnost odkriti mu to, kar so mu skrivale oči.

Grof de Ferneuse ni odklanjal utehe, ki so mu jo nudili ti dobro misleči ljudje. Kakor oni je navidez tudi on našel v tej objubi očetovstva tolažbo v strahni usodi slepega človeka.

Gaetana se je ozirala nanj in ga v nepopisnem strahu poslušala. Vsak hip je pričakovala, da se mu vrne spomin. Upala je v to prebujenje. Čim je ostala z njim sama, je prežala na zlovesno kretnjo, na besen krič, s katerim bi si nesrečnež olajšal svojo usodo, se rogal smešnemu upanju in zatajil otroka, o katerem je vedel, da ni njegov. Nedvomno bi obenem zaslišala kletev, ki bi ji velela pobegniti, ki bi jo pognala iz tega po njeni krivdi zavoženega življenja in ki bi ji vsaj vrnila svobodo, ne da bi ji omilila očitke njene vesti.

Toda ne. Nič podobnega se ni zgodilo. Tudi med štirimi očmi je govoril Stanislav o svoji nesreči kot o lovski nezdgi in vse je kazalo, da se prav nič ne spominja okolnosti, ki bi ga bile prisilile k samomoru.

Nepopisne duševne muke so jelo mučiti grofice de Ferneuse.

Ali je morda igral njen mož z njo plemenito komedijo odpuščenja? Ali je morda mislil na najfineranejšo osveto? Ali pa je zares izgubil spomin? Morda je pa krogla, ki mu je vzel vid, deloma okrnila tudi njegove duševne sposobnosti?

Gaetana je morala to domnevati po nekaterih izkušnjah, ki so kazale pri slepcu na splošno opešanje spomina in izpremembo značaja, ki je bil postal slaboten, zagrenjen in čemeran.

Kaj je mogla zdaj storiti nesrečnica? Mar bi mogla ponoviti v večno temo pogreznjenemu pohabljenju priznanje, izgovorjeno nekoč pred možem, polnim čim in hrepenečim po vseh radostih življenja?

nja? Nedavno je bilo to priznanje nedvomno dolžnost. Zdaj je bilo zločin. In kakšen zločin, če je že takrat k samomoru vzpodbujajoče odkritje poglano kroglo, ki je skalila njegovo zenico!

Ali si lahko mislimo to žensko srce, mučeno po taki zagotovitvi pred skaženim obrazom brez vida, očuna je pred njo neprestano stopala podoba ljubčeni in ugasi sen nepopisne sreče?

A ta čas so postajali dnevi tedni, potem pa meseci. Gaetana počtane kmalu mati. Otroci, ki ga je nosila pod svojim srcem, bi pripadali po zakonu grofu de Ferneuse, ki ga ne bo zatajil. Kakala jo je nova dolžnost. Življenja tega drobnega bitja ne sme spraviti navzkriž z matriko, da bi ji ga nihče ne odrekal. Ker se ni mogla več potegovati za zakonito ločitev od slepca, niti upati, da ji bo dosežena ločitev kdaj dovolila omočiti se s pravim očedom svojega otroka, ni smela ugrabiti nedolžnemu otročičku po zakonu pripadajočega mu očeta.

Po globokem notranjem boju se je gospa de Ferneuse odločila. Pisala je Renaudu de Valcor in mu opizala svoj tragični konflikt. Pozabil naj bi na vse, odpotoval, se oženil in postavil med se in njo kaj nepopravljivega.

Noče varati nesrečnega, oropanega vse svetlobe, ki ga je njuna ljubezen pahnila v strašnejšo temo, nego je grob. In svoje žalostne usode ni hotela zvezati z življenjem dvajsetletnega ljubčka. Prosila ga je, naj si ustvari bodočnost. Vsa njena bodočnost bo pa osredotočena v njunem sinu.

Renaud se je proti taki odločitvi dovolj boril, da se je prepračil, da je neizogibna.

Ta srce trgajoča in strastna debata je bila predmet korespondence, ki jo je pozneje obupani ljubček zazidal v steno svojega kabineta.

Renaud de Valcor se je končno vsaj za hip uklonil volji tiste, ki jo je oboževal. Razen svojega sestrice Marca ni imel nobenega svojca. Sklenil je odpotovati. Mikala ga je nevarna pot raziskovala. Ljubčezzen sama je bila ubila v njem željo po pustolovščinah, ki se je bila oglasila, da bi mu prinesla nekaj utehe.

Odpotoval je v Južno Ameriko, ki jo je prehodil iz Buenos Airesa do Santiaga, potem se je vrnil v severno Bolivijo in zašel v divje kraje, kjer izvira Amazonka. Kljuboval je vsem nevarnostim, proglašen je bil za mrtvega, pa se je zopet ogasil. Po Evropi se je razširila vest, da je postal lastnik ogromne tovarne za izdelovanje kavčuka, za kar se je moral zahvaliti lahkim kupčijam, ki jih je omogočila brezbriznost špansko-ameriške vlade.

Čez pet, šest let se je vrnil. Ni se pa takoj pojavil na svojem posestvu de Valcor. Renaud je očividno namenoma odlašal svoj prihod v Bretagno.

Gospa de Ferneuse ni dvomila, da je delal to iz strahu, da bi ne srečal nje. Kako je moralo biti temu človeku pri srcu? Ali je bilo njegovo srce ozdravelo in kako daleč? Okolnost, da se je izogibal, se je lahko razlagala v enem in drugem smislu.